

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నవంబరు నెల 7-వ తేది గురువారము
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY, 7th NOVEMBER 1929.
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర కార్తీకమాస శుద్ధ పంచమి

సంచిక ౧౪౦
No. 160

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పల మాన్యును. బాంబుల పోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెంబుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన కఠినమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పలను
నంజీవివంటిది
పంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
జానము గలుగదు
చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 లంబు కెట్టిపేథి, మద్రాసు
- ౧౪
102, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి

బ్యాంకు ఆఫ్ హిందూస్తాన్ లిమిటెడ్.

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు

ఈక్రింద నుదహరించిన పరతులమీద పుచ్చుకొనబడును
రు. 10,000 అంతకుపైన మొత్తములకు
సంవత్సరమునకు నూటికి నెల 1-కి రు 5 చొప్పునను
2 వత్సరములకు నూటికి నెల 1-కి రు 5½ చొప్పునను
అంతకు తక్కువ మొత్తములకు
సంవత్సరమునకు నూటికి నెల 1-కి రు 4½ చొప్పునను
2 సంవత్సరములకు నూటికి నెల 1-కి 5 చొప్పునను
వడ్డీ యివ్వబడును

విద్యా సాగర పండ్ల,
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు

ఉత్తరప్రద్యుత్తరములు శ్రేణులరీపేర వ్రాయవలెను.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళిహస్తీశ్వర
దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు ఒక్కొక్క
శతకమునకు పెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చేర్చిన పారశ్శదములును, ఆయా శతకకర్తల
చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించిన విపులమగు వీరికయును గలవు ముచ్చటలు
గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైరెడు చేసిన సంపుటము వెల రు ౧ ౦ ౦ మాత్రమే

శతకములు విడిగను దొరకును

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల, తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి -

నామపల్లి నారీశంకరవర్మ అందు కో,

566, శని దెవీబజారు, హైదరాబాదు, నక్క-౯.

అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నది

ఆంధ్ర డైరీ

కొద్దిపాటులే నుండించబడినవి. గాన త్వరపడుడు,
కొద్దిపాటు డైరీ 1 కి రు 1-4-0 సాకెట్ పైజా
0-12-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకం.

ఆంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, తెనాలి.

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి, రాజమండ్రి

అద్వితీయమగు వాతీయ గ్రంథములు వెల నడుచుండును
సంపత్తిని చందా పోస్టేజీతో సహా 2-కి-0 ఇదివరలో వెలువ
డినవి వినియోగ సాధకులు 0-10-0 సహా శాశ్వత రూపిని
లక్ష్యపాటు అ 10 కే వినీ జీవితము అ 10 ఇదివరకు పుస్తక
ములుకూడా కలవు కేటలాగు కొరెనవారికి పంపబడు
మొదలగంటి జగ్గనశాస్త్రి.

నమ్మకమగు బంగారు,
వెండినగలు, కావలయునన్న
శ్రీ. లక్ష్మీజ్యాయలరీ కంపెనీకి
దయచేయుడు
ప్రొప్రైటరు, బెజవాడ

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కగము
(ద్వితీయ ముద్రణము)

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6 4

ఆంధ్ర భైషజ్యరత్నావళి 2, హస్తకరాశిక రు 1
(45) : వాక్యము శ్రీపాద వ్యాసరాశిక ప్రాచీనవాదము.

అనిబీసెంటుగారి అలహాబాదు
ఉపన్యాసము

“బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యముతో సంబంధమువద్దు”
అను, అలహాబాదు యువజనసమితివారి కరస్పత్రములు సభలో పంచిపెట్టబడెను

అలహాబాదు, నవంబరు ౪:—నేటిసాయంత్రము అల
దుల్లా అనీబీసెంటుగారు “అధినివేశస్వాతంత్ర్యము”
పద్యమును రాసినవనిచిరి. సి. బై. చింతామణిగారు ఆ
కవనానిచిరి.

సభలో ఎర్రని కాగితములమీద అచ్చువేయబడిన ప్రకటనయొక్కటి ఆలనాబాదు యువజనసమితివారిచే పంపివేట్టబడినది. ఈ ప్రకటనలో సదరు యువజనసమితి కార్యదర్శిగారి సంతకమున్నది. ఈ యువజనసమితికి జహ్వరీలాలు నెహ్రూగారు అధ్యక్షులు, ఆ ప్రకటనలో యీ క్రిందిలిగా వ్రాయబడినది. హిందూ దేశము బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యములోని అంతర్భాగముగా నున్నంతకాలమును బ్రిటిష్వారు యీ దేశములో వర్తకవ్యాపారమునకు అధికారావకాశములు కలిగి దేశైశ్వర్యమును పీల్చివేయుదురు. కనుక బ్రిటిష్ రాజ్యములోని అధినివేశముగా నుండుటకు భారతీయులు అంగీకరించకూడదు. భారతదేశమును పెద్దయండగా జూచుకొని బ్రిటిష్వారు మిగిలిన ప్రపంచమంతటను నిరంకుశాధికారము చలాయించెదరు.

ఇందువల్ల ప్రపంచకాంతికి భంగము కలుగును. కనుక
 చీలేమ్ సామ్రాజ్యమునకు అధికారహంకారము తొలగింపవలె
 నన్నచో భారతదేశమును సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునే కోరి
 ప్రపంచకాంతికి తోడ్పడవలెను.

పై రీతి గానున్న ప్రకటనలో జహ్వరిలాలు నేహూగారి సంఘములేదు.

అసీబి సెంటుగారి యువన్యాసము

భారతదేశముయొక్క రాజ్యాంగ విధానమును భారతీయులే నిర్ణయించవలెను. బ్రిటిష్ పార్లమెంటువారిచే అది నిర్ణయింపబడిన యెడల, అట్టి రాజ్యాంగవిధానమును స్వీకరించెడి భారతీయులు సంతృప్త పరిపాలకులు కాబాలరు.

భారతదేశమునకు కావలసిన రాజ్యాంగవిధానమును భారతీయుల సందర్భావసరములను బట్టి భారతీయులు నిర్ణయించవలెనేగాని, బ్రిటిష్వారి లాభోపయోగముల కనుగుణ్యముగా నిర్ణయించబడగూడదు.

హిందువులు మహమ్మదీయులు అన్యోన్యకలహములలో మునిగియున్నారు. బ్రిటిష్ యింగ్లిషులలో నిట్టికలహములు హెచ్చుగానున్నవి. కాని స్వదేశీసంస్థానములలో నివి కానము. ఇందుకు కారణము కలదు. స్వదేశీసంస్థానాధీశులు హిందువులకు మహమ్మదీయులలో అయియుండుటచేత తమ ప్రజలలోని అధి-సంఖ్యాకులకు డేమకరమును సంత్వప్తికరమును అగు పరిపా-నా పద్ధతులనే అవలంబించి ప్రజలలోని సఖ్యమును పెంపొందించుచున్నారు. కాని, బ్రిటిష్ ప్రభువులు హిందువులును కారు, మహమ్మదీయులును కారు. అందువల్ల వీరికి ఏమతమునందున అభిమానములేదు. మీదుమిక్కిలి రెండుమతములవారును కల హిందువుల తమలాభమును తాము పొందుచున్నారు.

హిందువులు మహమ్మదీయులు తమతమ మతాభిమానములకు కలిగియుండవచ్చును. కాని, మతాభిమానము పనితీరునైనది. అట్టి మతవిషయములు రాజకీయములతో ముడిపెట్టుట భావ్యము కాదు.

కొన్ని చోట్ల మహమ్మదీయులు అల్పసంఖ్యాకులుగా
నున్నారు. హిందువులజనసంఖ్యపొచ్చుగా నన్నది. కనుక అట్టి
చోట్ల అధికసంఖ్యాకజనసంఘము తన జనసంఖ్యాకాధిక్యము
వల్లనే సహజముగా బలవంతమైయున్నది. కనుక ఇంకను ఎక్కువ
వరరాజకీయాధికార ప్రాబల్యమున కవకాశముల కోరవలసిన
యవసరములేదు. అందువల్ల ఉదారభావము వహించి అల్పజన
సంఖ్యాకములయిన చిన్న సంఘములవారు కోరెడి హక్కులను
అవకాశములను ఒసంగుట కంగీకరించుటయే యుక్తము. ఇదియే
హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమునకు అనువైన మార్గము.

రవారమి 800 సరుగుమ
చెట్టు అమకము

ప్రతి టెండరుదారుడును టెండరుతో సహా రూ. 100 ఖరీదరావత్తు చెల్లించవలెను. జయము సొందని టెండరుదారులను సదరు ధరావత్తు సొమ్ము వాపసు చేయబడును.

తెండ్రులు గవర్నమెంటువారిచే తీర్మానింపబడు నంత
వరకు ఉంచి యుండుదును. అంతకాలమువరకు ధరావత్తు
స్వామ్య కూడ వాపసుచేయబడదు.

జయమొందిన తెండ్రువారును గవర్నమెంటువారు
తీర్మానమును ఆతనికి తెలియజేసిన 15 దినములలోగా పూర్తి
మొత్తమును చెల్లించవలెను. తరువాతనే చెల్లును తీసుకొని
పోవుటకు ఉత్తరువు జారీచేయబడును.

చెట్లను తీసుకొనిపోవుటకు యిచ్చునట్టి ఉత్తరపు అత
నికి చేరినది నెలలలోగా వాటిని నడికి, తీసుకొని పోవలెను.

ఫీఫ్ ఎంజినీరుగారికి ఎట్టి కారణము తెలుపకయే టెం
డరు లన్నిటిని లేక కొన్నిటిని నిరాకరించుటకు హక్కు గలదు.

తెలంగాణ కవతులలో నుంచి, నడకు కవతులు శీలు చేసి, కురుపైన “నరుగుడు చెల్లుకు తెలంగాణ” అని వ్రాసి, మద్రాసు, మద్రాసు పోర్టుట్రుటు ఎంజినీరుగారికి 20-11-29 తేదీన మధ్యాహ్నము 12 గంటలలోగా చేరునట్లు పంపుకొన వలెను.

మద్రాసు,
6-11-29

ఎఫ్. వైట్,
ఆర్కిటెక్ట్ ఎం.ఎస్.సి.,
మైదాను పోర్టుటను.

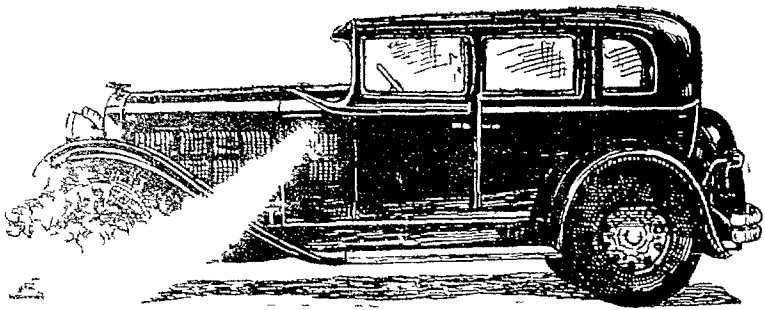
మోహినితలము

6 తు|| నూజెగల సీసా 1-కి మా. 0-12-0.

పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమృతాంజనండిపో హింబాయి-మధరాను

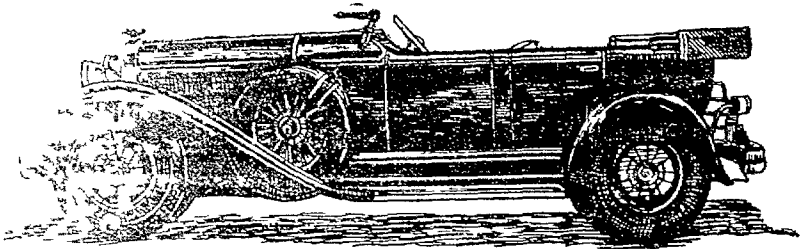
ఆలశ్యము చేయకుడు

నబ్ డిలర్లు కావలెను
త్వరలో దరఖాస్తు
లంపుకొనుడు

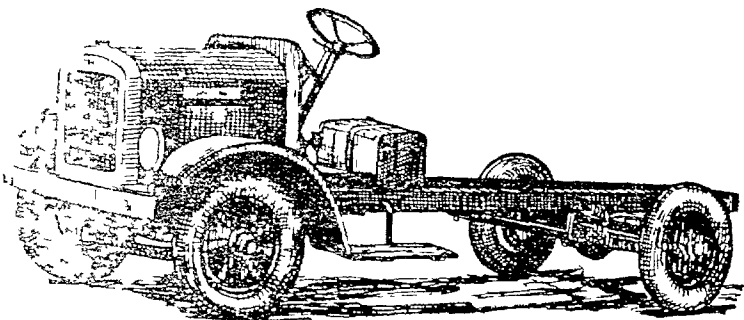
వాంఛనీయత, దీర్ఘ కాలము
మన్నుట నమ్మిక మొదలగు
వాటికి సుప్రసిద్ధమైన సామా
నులు

గార్డెన్ రో కారులు

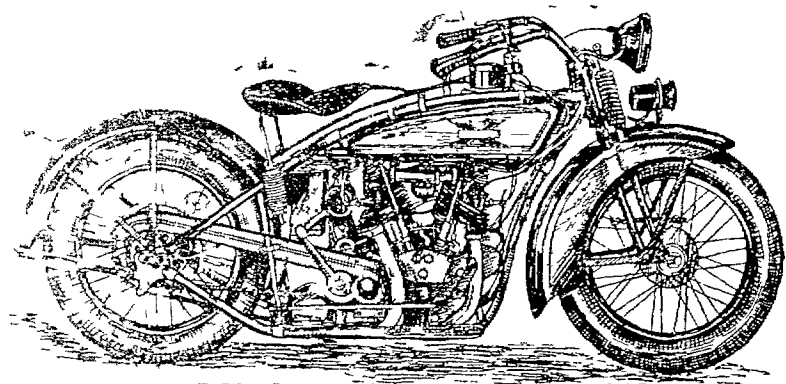
టూరింగు & మూయబడిన
మాదిరీలు సొగసైనవి, డం
బము గలవి మీరు వెచ్చించు
పైకమునకు ఎక్కువ ఆటో
మొబైలు గలవి.

ఫిషర్ రకము మోటారు ట్రక్కులు

కమర్షియల్ బండర్లనిర్మాణము
నందు 42 సం॥ అనుభవము
గలదు 1 టన్నునుండి 3 1/2
టన్నులవరకు పలురకములు
గలవు. 4, 6 సిలిండరు మాది
రీలు సిద్ధముగా నున్నవి
బాటర్ షి, ఇగ్నిషన్,
మాగ్నెటో ప్రత్యేకము.

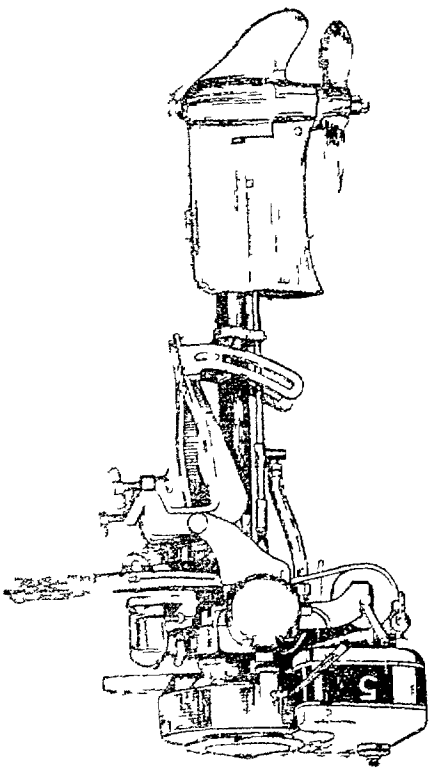
ఎక్స్ లెసియల్ మోటారు నైకిల్స్

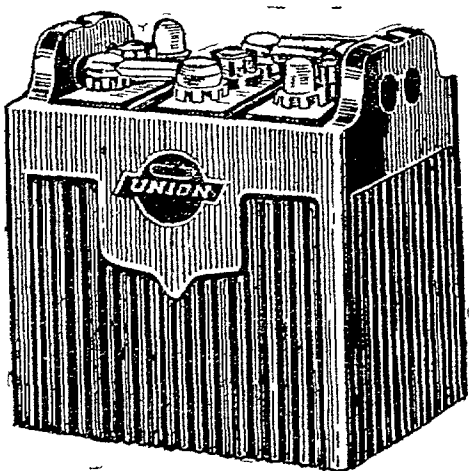
సూపర్ స్పీడ్స్ X. Super X
మాదిరీలు భద్రమైనవి, త్వరిత
మైనవి, సరళమైనవి ఇదివర
కున్న వాటికంటెను శ్రేష్ఠ
తరమైనవి పూర్తిగా అమర్చ
బడినవి బాటపైన పోవుటకు
సిద్ధముగా నున్నవి

కెయిలి టోటో-బోర్డు మోటారు యూనియను & కన్సాలిడేటెడ్

బ్యాటరీలు

మాడెలు బూని
యల్ 5 స్పీడ్
టిప్స్, మాస్టర్
5 స్పీడ్ టిప్స్
4-36 మెల్లవర
కు గమనవేగ
ము మారును

ఆటోమొబైల్ & రేడియో పనికి 6, 12
వోల్ట్లచేసినవి, డ్రైడి గలవు.

అమెరికన్ ట్రక్ అండ్ ఆటోమొబైల్ కంపెనీ., మద్రాసు.

తంజివిలాసము — A. N. T. A. C పోస్టుబాక్సు, నెం 374.

దక్షిణభారతీయ, స్వచ్ఛందసంస్థానములకు, సైబామ్మ దొమియనులకు సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు — అన్ని ప్రదేశములం
చును సమర్థిల్లు కావలెను పూర్తి వివరములకు, వరతులకు తక్షణమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను
డికేంబరునందు త్వరలోనే షిప్ మెంట్లు నిర్వహించబడుచున్నది.

సమకాలికాభిప్రాయములు

శారదా శాసనము

శారదా శాసనమునకు వ్యతిరేకముగా, నేటి కుహనా
శిష్టాచారాలు చేయుచున్న ప్రతిపూలాదోశనా స్వభావమును,
దాని నెట్లయిన నెగురగొట్టుటే పనిగా వస్తుచున్న తంత్రముల
వల్లనే దాని ఆవశ్యకత మరింత స్పష్టమగుచున్నది

“హిందూధర్మము” “హిందూధర్మము” అని చెప్పికేకలు
వేయుటేగాని, ఆ పవిత్ర ధర్మమును సరిగా గ్రహించుటకుగాని
నవయుగమున కనుగుణముగ సమన్వయించుటకుగాని, విశాల
వంతమొనర్చుటను గాని, వీరు యత్నించుటలేదు సంస్కృత
లను దూషించుట, కాంగ్రెసును మహాత్మాగాంధీని నిరసించుట,
అజ్ఞానులగు ప్రజలలో నవపరమైన అలజడిని కలిగించుటకే వీరు
యత్నించుచున్నారు శారదా శాసనము ధర్మవిరుద్ధమని వీరు
త్రికరణముద్ధిగా నమ్ముచున్నారే గాని నిర్భయముగా ప్రతి
ఘటించి ప్రచారమును చేయుటే పురుషలక్షణము గాని, దానిని
తప్పించుకొనుటకు ఉపాయములను తంత్రములను పన్నుట మా
త్రము దీరలక్షణము కానేరదు

ఇప్పటి కుహనాశిష్టాచారాల నడువడికను చూచితేమేని
వీరిలోని ధీరప్రవృత్తిగాని, నైతిక విశ్వాసముగాని మచ్చున
కేని గానవచ్చుట లేదు ఎవరికి వారుగా, తమ యింటిలోని
ముక్కుపచ్చలారని బాటికలకు యీ యేప్రిలు 1 వ తేదీలోపల
నెట్లయిన పెండ్లిచేసి, ఆ పిమ్మట వివాహముల జేయువారి
కడ్డంకులను కత్తించు నీచాతీనీవమైన కక్కురికిని ప్రదర్శించ
చున్నారేగాని వేటుగాదు ఇట్టి కక్కురికి, యిట్టి సంకుచిత
స్వభావములే హిందూ సంఘము నీఘోరనికృష్టస్థితికి దెచ్చి
యిట్టి శాసనముల కవసరమును కల్పించినది

ఈ ఒడి దుడుకులో, వారి బాటికల భావి శాశ్వతముల
నైన వీరు సరిగా యోచించుటకైన ఆవకాశము లేకున్నను
ఏదో విధమున, ఎవరికో యొకరికిచ్చి ప్రియ పుత్రుమేది వేయించి
ఆ పిమ్మట నా బాటిక విధన యైనను, సభవయైనను లక్ష్యము
చేయక పోవుటయూ, హిందూధర్మము? ఈ రాక్షసత్వమే
హిందువుల నధోగతికి దెచ్చుచున్నది. ఇట్టి రాక్ష సాధములను
రూపు మాపుటకే శారదా శాసనము పుట్టినది అట్టిచో శారదా
శాసనమును దూషింప నేటి దాని నిరసించి నవ్యులాలలపాలు
కానేలే మనసాంఘికజీవనములో బాటికల నెంత నికృష్టముగ
చూచుచున్నాము? బానిసలకంటె నీచమైనదా, వారి బ్రతుకు
మన, అవసరములు, అవకాశముల బట్టియూ వారి వివాహ
ములు? ఏదో చీడ పడలించుకొన్నట్లు మీ బాటికలయెడ మీ
విద్యుత్తధర్మము నాచరించుట! ఆడపుట్టు వన్నదింతటి తృణీ
కారమా మీకు? ఇదేనా, హిందూధర్మము? సనాతన
ధర్మవిజృంభణము! బాగు బా
గు! “ఓ సనాతనధర్మ” నామకులాశా! ఇట్టి నడవడికయే మీకు
తీరని కళంకము నాపాదించుచున్నది ఇట్టి నడవడికవల్లనే
మీ హస్తములలో నుండదగిన మీ జన్మహక్కుయిన శాసనాధి
కాకము నేడు అన్య లంకించుకొన్నారు” అయినను, మీరు
మీ చెనుకటి గుణమును మానుటలేదు ఎంతటి మార్గమును
ప్రదర్శించిన, అంతటి శిష్టాచార సంపన్నుల మయ్యెడమని
కాబోలును మీ యభిప్రాయము! అయ్యో, ఏమి మీవెర్రి!
మనసాంఘిక కపటనాటకము అనతికాలములో సమాప్తమౌ
నై యున్నది సర్వతోముఖమైన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య యుగము
ప్రారంభ మగుచున్నది. కాలప్రవాహము నరికట్టుట ఏకి
సాధ్యము?

కాని, నేటి పరిస్థితులలో యవజనులు అలసభావమును
వహింపరాదు అర్థములేని ఆచారములకు శిరమొగ్గ రాదు పెద్ద
లన్న మాత్రముచేత, సాంఘిక దురాచారములు పెంపొందించు
టకు తోడ్పడరాదు ఉరూర, యువజనులు విద్యార్థులకు,
సభలను జేసి, యీ ఏప్రిలు 1వ తేదీ లోపల జరుపబడనై
యున్న కక్కురి వివాహముల కంతమాత్రము అంగీకరింప
మని తీర్మానింప వలెను ఒక్క తీర్మానించుటేకాదు, ప్రతి
జ్ఞాపత్రముల దస్స-తు చేయవలెను మన సాంఘికాచారములలో
తీనమెయిన్న యీ రాక్షసత్వమును ప్రతిఘటింపవలెను
రూపు మాప వలెను! (కళింగ పత్రిక)

శ్రీ సత్యనారాయణ మాహాత్మ్యము

సంద్యాలమునెనిపల్ మోన్సూన్ ప్రధానాంధ్రపండిత
కాశ్యపిర్తి మద్దులపల్లి శేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రికృతము ప్రతి
పద్య నుండరమైన రీతికా. పద్యకావ్యము పూర్వవైది. కళింగము
గాదు. ప్రస్తావనాపద్యము లెక్కువ సామెతలకావ్య మెందు
ఫస్ట్ కాన్ సర్టిఫికేట్లు పొందినది చదివిచూడుడు నెల 12.
కవితారచన, పట్టకొంచెము, మాత్ర ఘనము. నెల 1.

అడ్రస్.— కవితాసామ్రాజ్యము, సంద్యాల.

ఆంధ్రదేశ రైతు మహాజనసభ

బెజవాడ 5-11-1929 సమావేశము

అధ్యక్షుల ప్రాధాన్య గోళాని రంగనాయకలు బి లిట్, ప్రజ్ఞాగారి ఉపన్యాసము

రైతుమహాజనసభ! వందనములు

గన్నయీ మహాజనసభకు అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొని నాకు మీరు చుపన్యాస మిచ్చుభాగ్యము కలుగజేసినందులకు ఆహ్వాన సంఘమువారికి కృతజ్ఞుడను రైతు బిడ్డను, రైతు సంఘాభిమానిని, రైతుకొరక నా లేఖనిని సర్వశక్తుల సహాయ గింపఁ బ్రయత్నించిన్ని రైతునకు నాకు రైతులకి యదనన నొక సందేశ మిచ్చు సావకాశము కల్గుట నా మహాభాగ్యము

స్వరాజ్యమువచ్చే

ఈ రాజోపు సంవత్సరము మనదేశపు చరిత్రయందు చాల ప్రాముఖ్యత వహించునట్టి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమే గవ్యసానముగా గల్గిన భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము మహాదేశముగా జూపుచున్నది కొలది వత్సరములలో ప్రపంచము నందు భారతానికూడకు సమానగౌరవ ప్రతిపత్తులను పొందజేయుచున్నది భారత రాచరికము తదితరదేశపు రాచరికములతో పాటు సమానగౌరవమును లేపో మాపో పొందజేయుచున్నారా భారతమాతకు దాస్యశృంఖలములు దూరమగును మనప్రజలకిక సర్వశక్తులు విజృంభించు కాల మాసమగుచున్నది సత్యాగ్రహత్రయ సమస్యను లేకుండనే భారతయోధులు బందిఖానాలకు పోకుండనే, ప్రజలకు కష్టపరంపరలు మోపుకాకముందే, రాచరికస్వాతంత్ర్యము మహాత్ముని ప్రయత్నములద్వారా జాతీయ మహాజనసభ యలజడివలె ప్రజాశక్తి విజృంభణ ఫలితముగా త్వరలోనే రానున్నదని నా నమ్మకము

ఇక ముందు మన రైతులు తెల్లవారిని జూచి భయమంద నక్కరలేదు ఉద్యోగముగాంచి ఫీల్లినవనసములేదు రైళ్ళయందు మన పాఠశాల అమర్చాడలు కల్లుటకు వీలులేదు ఇతరదేశములయందు మన ప్రజలకు ప్రస్తుతము కల్లుచున్న తీరిక కష్టములు, అన్యాయములు, అసమానములు కలుగవు భారతీయుడు ప్రపంచమునందొక బలియడగు, మేధావియగు, స్వతంత్ర శక్తుడగు యోగుడగుట కవకాశములు కల్గును హిందూ మహమ్మదీయ సృష్టికల్లును బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతర క్షేత్రములు తిగును ప్రజలయందు పరస్పరసహకారము వృద్ధియై వారి వారి కష్ట నివారణము జేయు ప్రయత్నము లినుపడించును

మనదేశపు బద్ధులకు కల్లిన, పృథ్వీరాజు, పండితులు, ఆశోకులవాటి మహాయోగ్యతను గొందఁలను సమద్రువుడు, కుమార్తెగవోకును నాటిసత, వివిధదేశములందును జేరు ప్రఖ్యాతులొందున గుర్రుమదేవి, అపాల్యాబాయి, జాన్సీ లక్ష్మీబాయిలవంటి యోగురాలిడ కొట్లకొలది ప్రీతిత్వముల బుట్టించును అంత యద్భుతము కల్లునానాని సంయతన నక్కరలేదు మన రైతుల సహకారముతో, రైతుబలియముతో, రైతుధనముతో నిప్పటికి పదవత్సరములనుండి గ్రామములందు జరిగినరాకీయాంశోశనా ఫలితములవిగో, ఆకాశమున మెఱపులవలె తిరుక్కు, తిరుక్కుచునున్నవి వృత్తుపాడ గానమచ్చుచున్నది రాకీయ హక్కుల వర్ధింపు, స్వాతంత్ర్యశక్తినిచ్చు వర్ధింపు దిగోరానున్నది దిగులొంద నగత్యములేదు కొద్దిగా యోపక పట్టినజాలును

ఈ రానున్న, ఎచ్చుచున్న రాచరిక స్వాతంత్ర్యము నెటు మి రుపయోగించుకొని బోవుచున్నారో విచారించుటగత్యము మనమలో దిండికానునంతలోనే, కనివినియేరుంచి శక్తులు మనయందావిర్భవించబోవుచున్నవి వాని నాహ్వానించి, వానిచే చేయూతబొంది, జాత్యభ్యుదయము పొందవలెనన్న మన మిష్పటినుండియే మేల్కొనియందుటగత్యవసరము

ప్రస్తుతిపు రైతుల దీనావస్థ

రైతు సోదరుల్లెము మేలుగాంచబోవుచున్నారా, ఎటులవారు క్రొత్త రాచరికశక్తుల సహాయగింప బోవుచున్నారా యని ప్రశ్నించుకొన్నప్పుడు నాకు గద్గిడికమగుచున్నది ఎటు మాచినన, రైతుయొక్క ఆర్థికసంపదన, సాంఘిక సాంప్రదాయమున, నైతికాభివృద్ధిని రూపుమాపు పరిసరములే కాననగుచున్నది ఒకనంక, తమరకు యాదులనుమృ పప్రపంచులజేరి అచ్చటి భోగములకు నలులర రైతుబిడ్డ, మరొకనంక ఎన్ని ప్రయత్నము గానరించినను ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యముగానక తమకున్న కొద్దిమోసనకలచాలక, సాంఘికమర్గాదల ననుసరించి చచ్చినఖర్చులు తగ్గించుకొనకాలక, అప్పులపై నిలనడక, తాకట్టులపై విరమ నూతపెట్టి క్రమక్రమముగా మాలివారిని తిక్కి చున్న రైతు బృందము, మరొకచిక్కి, గ్న మో రానుండాయని యెరుగుజూచి చూచి నిరాశగొని, కష్టలతో భజించె యును, అప్పుల జక్కి గ్రామల బోగొట్టుకొనుచు నిర్భాగ్యులుగుచున్న రైతుసోదరులు కన్నడుచున్నార నక్కడనొక క్క క్రమక్రమాభివృద్ధి బొందుచున్న రైతులు తాత తండ్రుల

నాటిపుటుకకంటె గొప్పపుటుకగల రైతుబిడ్డలు ఆరోగ్యముతులై, శోభామూనులై, ఉత్సాహముతులై, ధన, ధాన్య, ధు సంతపము బొందుచు, భారతదేశమునకు నూత్న జ్వజుల, క్రీడిని, బలమును కల్గించు రైతు కానరాకేమి? ఎప్పటికూచిన మొలకంటుకొన్న గొట్టు, యెండిపోయిన ఇండ్లము, నిత్యాహము నూచించు నేత్రములు, ముడుతలుపడ్డ గాములు, ఉంగరములవలె ముడుచుకొని పోవుచున్న వ్రేళ్ళు, ఎన్ని జేసినను లాభి మేమున్నదికే, యిటు సంతాపమునకల గుంపంపులే మన రైతాంగమందు జూచుట తల్లినిగుచున్నా

భారతదేశముగూర్చి ఆశోకనంక కుతుహూగుచున్నదికాని, రైతుగూర్చి యుత్సాహముగా నండుటకు రైత్యము కల్గుటలేదు కారణమేమో? దారిండు సప్తక గూలద్యమైనది స్వరాజ్యము వచ్చుచున్న కాని, దానిగుంపితిము ననుభవించు యోగ్యత బాగ్యము రైతులకన్నదా

రైతులయొక్క ప్రభుత్వ దీనావస్థకు రైతుల, ప్రభుత్వము మధ్యముగా బాధ్యులైయున్నారా పురమ ప్రయత్నములేనిది భగవంతుడేమియు చేయూత నివ్వజాలకుదా? ప్రభుత్వముయొక్క అపమల నాతను భారతదేశమునకు వ్యవసాయమే ప్రధానవృత్తియై పుట్టికి వ్యవసాయుడే యై లం దధికభాగ మేవిధముగనైనదేమి చెల్లించుచున్నా మన జాతీయ జీవమునకు మనవృత్తి శక్తియుక్తుల కల్గించునైవ, నిన్నుగాక మొమ్మత్ర మొక రాయల్కమిషనును యెర్పరచి ఒక పెన్షనరీపార్టు చనమును పారిత్రచివారు ఇక నెన్ని వత్సరములలో ఆవిధ్యుండు జేసిన సివారసులు అనవలయులో నీకి దెచ్చుట, స్వరాజ్యమైనా వ్యవసాయ రానున్నదికాని ఈ రిపోర్టుయొక్క సిఫారసులు ప్రభుత్వమే స్వీకరి నానికి కార్యరూపక మిచ్చుటమాత్ర మిప్పటిలో జరుగనట్లులేదు ఆసిపారసులు మన స్థితిగతులకు నలయువాద్యుల నూచించునేగాని వానివలన మనకు కలుగులాభము చాలకొద్ది ఒక్క విషయము నందైనన, రైతునగునయినంతపరి ప్రభుత్వము చేయవలయునని కోరిన పాపమున యారిపార్టు పోలేను నూటయేబది వత్సరముల పైతినను విమ్మలమగ్రభుత్వము మనకు చేయగల్గిన దెల్ల ఈ విషయము తయారుచేయుచు, ముందు రాజోపు ను బది వత్సరములలోనా మరెప్పుడో, ఏకాదశలో చేపడవని ఆశోకాబ్దులమాత్రము ఇంత యుపయోగ రహితము ప్రభుత్వమున్న తప్పనిసరిగా ముందురాజోపు రాకీయలప్రభుత్వము రైతుక్షేమము గిచారించు చుయోగ నమ్మకతోడనే మనమందిరము స్వరాజ్య సూర్యసమస్తాగ్రము కై అసరమున్న ఉపాధ్యక్షుండినను మోకాటిపర్యవముల కెక్కియెనను, చేదుకో నెంకపేళ్ళయ్య, చేదుకోయనమా మక్కలపర్యవ మెక్కుటకై నను సంసిద్ధుమగుచుండు

ఇక రైతు లోటుపాటుల గునింతెను! సాధారణ రైతుల కుందున్న పు రాకపోకలని, ఎంపిటిరెవెన్యూగార్చి దిగు, పంపు పండుకో పండనోయన సంజయములనుండి చాలవరకుస్వతంత్ర బొందినరైతుల గాకరైతుల వారికి పంపింపడవను భయము చాలకల్గును ఇక మరొక చచ్చుకో లేదో, విత్తనములు లిల్లినవిమ్మల మొక్క మొలచులొక్కజ్జయిన పక్షుల లేదో యనసంజయముల వారి కంటగా నన సరములేదు ప్రతివత్సరము కంట పండుక పంట్టా భాగ్యమునుడుపావుర భోజనము నుండి పండ్ల ఒకరు యనకాశములు మాగాణిలన్నిటనన కలుగుచున్నవి ఇట్టియనకాశమున్నప్పుడే, ప్రతిరైతుకు కిరంతగా వ్యవసాయముపై అన్ని విషయములందు ధనము నెచ్చించి క్రొత్త రుప్పును కలకజేసి, అధికరము మార్గములకై, వానినానంది వ్యవసాయము సాగించి సంపన్నురాయిం మనకలచ్చు ఆదాయము మోచ్చుజేసుకొన బ్రయత్నించుట ముందే అట్టి యనకాశములు కలిగిపూడె తన బోజనఖర్చులు, తీరిం ఖర్చులు మితిమించిపోయక, ఏగలాలెవ్యమును అందియుంచి, నాగరికతాహాహృగ్యము నెచ్చె యరికట్టి కతి వర్ధము కొద్దిగనో గొప్పగనో ఖర్చుపావు, ధనమును కేరించి, తమకున్న యాప్తిని వృధాజేసి, అప్పులను లేకండజేసి, ఇంత తాను తిని, అంక యితిరుకు పెట్టి, మరింక విడ్డుకుంచి కాన్డయిన ఏగలాలమును రకుండుటకై బ్రహ్మచేయెట ధర్మము అట్లు చెయిటకు చూరు పట్టుముకు తిరుక్కు, క్రొత్త క్రొత్త పప్పుల ననుసరించి యిండ్లకు కట్టట, వానాముల దెచ్చుట, క్రొత్త మల ధరించుట, వ్యవసాయమునికి లాగుముకాని పాపరావల ననుకరించుట, మరునాటికూ ముచ్చెట్టి, భార్య బిడ్డల సౌఖ్యముల తెక్కింపక ముందు రాజోపు వారిగూర్చి విచారంపక, తాను నుచినదేరంభ, తాను మానినదే గంగ యను సంప్రద్య సంకుచిత స్వాధిపర్యవమున రాజించి యి నుట మోచ్చుచున్నార పనిచేయుట, మాగాణిరైతులం దెక్కు

మందికి తప్పగుచున్నది తుదకు భూమి మంచిచెడ్డల జూచు కొనుట రోత యని చాలమందికి అనిపించుచున్నది మాగాణి గట్టులపై భోజనముచేయుట, దొంగలందు అడుకొనుట, కళ్ళ ములగు పాడుకొనుట, నారుమడులందు నూళ్ళు కొరికల బొంగుట, నాటకాలందు నీతమ్మకడల వింటూ, నాగతో జడలు వేయుటలు మారు శిలిపర గడ్డలు వేగొని, సిగిల్లు తెచ్చుచు వచ్చినను, రాకున్నను పత్రికలమాత్రము చెప్పట్టి పరి యందు పచారము చేయు రైతులసంఖ్య మోచ్చుచున్నది

ఐంగ్లములమన దేశమున కరిష్టము కల్లుయేగాక నీర బాగములందున్న, మెట్ట భూములందున్న వర్ష పాతముపయ సాధారణదేయున్న, కష్టతీత్రులకు మెట్టరైతులకు తగినంతసహాయముచేయుట కవకాశములు పోవుచున్నవి ఒక్కొక్క భాగము సర్వసౌభాగ్యముల ననుభవించుచున్న మరొకభాగము గుఖపద - దేశభాగమునండి కొంత సహాయమైన పాద గల్లుల మాగాణిరైతు లిట్ల తమ ధర్మమును మర, తమ లిల్లి యుట భూదేవి నక్షించి తమ పనర్తె యుట లక్ష్మీని అపహసించి, విచ్చువిడిగా తమ సౌభాగ్యమును వమ్ముజేసికొన గ ఆ గర్భ నిరస్థుల మెట్టరైతులకు సాయముచేయునా శక్తి? మాగాణిరైతుగారా!

మీ రసకొంత ప్రస్తుతముగా మీ యార్థికసాధమున్నదా? ఐదు యరములకంటె తక్కువ మా సగిల రైతుకే మీమధ్య ఎందకు దెబ్బడునండి మించియున్నా శక్తి వారికెటుల రెండు ఎం నొవకాడికిగిట్టి సాగుచేసి తమకు తమపంపులకు తు తింకిన సంపాదించుటలను? నానాటికి మీయూనగు, లాభకరమున నమ్మగు మాగాణి వ్యవసాయమే రైతుపాలిటిదొర్పా గ్యుచుచున్నది మీ కనలముందే మీమీ గ్రామములందె గొప్పగానున్న రైతుల సంతతిగారు నగించు చిన్ని చిన్ని రైతుల సంఖ్య మోచ్చుట, వ్యవసాయప్రయత్నములధరించుటకై యశక్తుల వారిసంఖ్యబలియుట, కష్టించుచు, కష్టించుచు చేతుల లార్చి వ్యవసాయదేవత నారాధించు రైతుకుడు, అకస్మాత్తుగ జారి పడుచున్నారా యను కట్టు మేడి బారవిడుచుట జరుగుచున్నదికదా? దిగాలీయువారిసంఖ్యయొకనంక మోచ్చు గుండు, మరొకనంక, అప్పులందు మునిగి తేలుచు, దరిగానక, ఆర్థికదాస్య మహాకమద్రుండు తాండవమాడు రైతుసంఖ్య మితిమించుచున్నదిగదా! ఇంకైన కనుక తెరచరాదా? ఇప్పటి కైన, తప్పు తెలిసికొని, మాగాణిరైతులారా, వెనుకటిరైతుల గపుధర్మము గమనించి, బోవతిగించి, కుచ్చిస్తుపోసి ఒయ నూకముగా గర్జించి, భూదేవత నారాధింప, లక్ష్మీకటాక్ష మొంది బ్రయత్నింపుడ

పెదవడ్డలూడి, పాలొల్లురైతులవలె పండ్లతోటల జేసి, కష్టించి దనమార్చింపుడు సూరన్న గారి కాలినుడుగుగో, ఎటుల కష్టించుచున్నాడో గమనింపుడు

సీ! "నిరైతువేళల నిరైతు, వాడుపాద నకు గానలు గాం దుగ నమర్చి, క్రొత్తయింకలకర్రలుంబుల వెట్టుక దినట్టికట్టు గుద్దలి గడించి, యెరువు జర్రెమవేళ నెరువుజల్ల గతాభిమానుడై గంపదాన తెచ్చి, యంట్లో పూనదన నంట్లో నెలమిగానించు జేగముల్లుల వింపించి, నారు కాయగలవయువో నారువో యు! ప్రొమ్మనాటు గడవనెంక ప్రొమ్మనాటు, నొకటివిమన క యంతకంతకు మోచ్చు హాళితోను కాలీను డవిగంజు"

మన పూర్వులు

రైతుగోదరులారా! మనది భారతదేశమునకు వన్నె దెచ్చి నజాతి మనవైననే, కర్రలయ్య, రాజులు, సాయంతులు, పరి తరములదిగా సాధారణదేయుండిరి ఈదినమునకు భారతదేశము సజియై యున్నదన్న గ్రామజనము కళకళలుచున్నది, సంక్రాంతివెపునకు స్వాగతము కల్గుచున్న దన్న, వినాయకునకు పల్లెజ జరుగమన్నదన్న కష్టములకు తెక్కినొక మాద్యుని ధిక్కరించి కుక్కోంచి నేమీ నాకునిగా జేసుకొన్న, గ్న మున చేరబతోచెచ్చి, నడిప్ర హమును జోగొట్టి, సస్యములకై త్రిప్పి లేయనకి, పగలనకి, గుఖమనక కష్టమనక రాయనక రప్పయనక, ముందునెకుల జూచుచు, కష్టనిపురముల పాటింపక, భగవానకిచ్చిన సర్వశక్తుల మామికై, భూమిపై నుపయోగించి తెగుటకురె, తినుటకుండి, కట్టుకుట్ట, పరండులకు మెత్త, బుధిగలెంకలందుటకై చూత్తు భావములు, మోము తన్నాము బొందుకై భజనలగల్గించినజాతి మనదే పిండా రులు దోపికిజేయుదినములందు గ్రామములందు కాంతినిచ్చినది మనవారు శిష్టలిప్తుని రాధలిడురాజుల శాస్త్రయుక్తముగా ప్రార్థింపజేసినది రైతుల దేవాలయములందు నిర్వినేత్యుల జరిపించినది, రాధాగిదాలసారులకు సమపాయముల గల్గించినది తీర్థయాత్రలతోపు ప్రజల పరమాన్నముల సన్నిధి, విరాగ్యులకు విచ్చిడి, తినుటకుండి కల్పించినది సులూర్యులు, అపెల్లలనలచుకొని, వారుచేసిన గొప్పకార్యములనైన గాకార్యోక్తుల లగుల ధర్మము

ఇప్పుడుచ్చిన బాధదేవియలేదే, క్రొత్తగొంగయన మామెప్పయు లేదే అకస్మాత్తుగాగల్గిన నిస్సత్తుచేయెం చేరి ఎండు కంకయలజడి మనము పడుం యరి మనవారికొచ్చెను

దావికాలపు రైతుల ప్రతినిధులారా! మీది, రైతుల దీనావస్థ బోధించుకొనెదా

మహానుభావుల కల్పకావిష్కరణలు, నెల్లూరు, గుంటూరు జిల్లా రైతుబిడ్డల పోపులున్నారా? రంగునందు, బియ్యపు బస్తాలు మోయుటకు, బర్మీయులయొక్క ముండాడిగముండే యుటకు, రిక్షానులుటకు, పశ్చిమ, తూర్పుగోదావరిజిల్లా రైతులయొక్క తొడుగు తరలచున్నారా? దత్తమండలమునండి, ఎప్పటినున్న అన్నానుటితోటల కెందులకై రైతుబంధులు నెత్తిపై గుడ్డవేసుకొని, నిరాశతో, తిరిగి, తమ్ముకన్న, తమ్మ పెంచిన మామలనకన్నా చూడక పారిపోవుచున్నారా? కారణములు కాన్పించకన్నను, తట్టు లేదా? ధూళులు చాల కుండుట, స్వేదనము లాభకారి కాకుండుట, సమగ్రమాటి రాకుండుట, వర్షములు దాటుచుపోవుట, సామాకారులు కాలదువ్వకుండుట, కోర్టుల రైతును నీరసపరచుచుండుట, అ నాదిగ్గ మధికముగలుగుట, గ్రామజీవనము గౌరవ భావము కాంక్షింపటంతాగా కల కారణము లేకదా యీపరిమితుల కల్గింపుచున్నది ఇట్టి వేరువురుగులు, రైతుజీవన నృక్షమునం జేరి తొప్పుచుండుటలననే, రైతు జీవితమునువదిలి, ప్రజలపా రివాళులు నిమగ్నమగుచున్నది

ఉత్సాహ సూచకములు

వివర, నిరాశతోంద సగత్యము లేదు శుభకారకము నేర్పి, బలిష్ఠమగుచు, మానవత్వ గల్గించుకాలి, ప్రాత్రోజ్య స్థితిగల చూర్యులైన తాంజము నృక్షమునకు తోడునీడ యొక్కని రైతులు తలచుకొన్న, తలప్రయత్నముజేస యీ వేరువురుగు రూపునక, ఆరే మోపు కాలము పు డు విను స్వరముం దెప్పుకో యొక్కరంగురము మాత్రము మంచింపు, వెన్నెల పోలిం పగున అనగా ననగా దె ప్పుకో, కడవుదిట వర్ష పాతము దిద్దిపండులనుండు, నెల్లూరు జిల్లా, నందిగామ, పన్నాగ, బండర, వినుకొండ, పెద్దాపురము రాచండ్రి తాలూకాలందు, విశాఖపట్నం, గంజాంజిల్లాలందు చచ్చుచుండున చూమి నిస్సారం బొందుచున్నది పంజా గుండున్న దాన్యపుధరలా పోవుచున్నది కూలికట్లా మో చ్చుచున్నది కడవులా మోపుగా వ్రోతముగా ముచ్చయే కాక, బలిగొన్నవాని సత్కర్మమునది పసులల గ్గన సాయపనియల్ల కాపాడుట నానాటికి భారమగుచున్నది ఇట్లు లభకములగుచున్నది చూమిపై కెట్టునది చూమిగండి తీయుదానికంటే మోపున గుదా యుగంజియును మోపు గుండున్న రైతుజీవనమే వారమొంది మైగా సాంఘికమర్యాదల కిగు మితిమించుచున్నది మంగుల ముగ్గు, చెమక గొయ్యి, అప్పులిచ్చువారు, అన్యాయపుధరల గోరుచున్నార ధూమం దైవంజి లాకొనగరగారింజియియమడించుచున్నది ఇట్లు యుండుటక, అంతము లేదా యనించుచున్నది

ఇట్లు చుర్యుల గుడ్డి తియ్యవైన ఇంగ్లీషు రైతుల సహా నింపుచు, సునరైతులు, ప్రేమించే కుల మిచ్చిన సునరైతు ఇంగ్లీషుల రైతుల మించి యుత్సాహము, జ్వలన రైతుల మించిన పుష్కలంపులు జూపెట్టుచు, నిస్సారముగల్గిం చు సునరైతుల కెక్కినక ధూమిలి పుకరిచ, బంగారముజేయ ప్రేమభావముతో పలిచెయు చున్నారనటగా యతిశయోక్తి యేమప్రమేగ కేమియోయంబురూజిల్లాల మోలగా రు న్నూరు వర్షండులకుల రైతి, గంటూరు, కృష్ణా, గోదా వరిజిల్లాల కన్ను, తెంగవారు జూపుచున్న రైత్యము, పట్టుప ల, పులిక, యోగనిమ జూచిన తిరిగి రైత్యము కన్నుల ద రావోపు ఎన్నెట్టుండునో యాచు నెలలను బార గో లి యా రైతుల నాకొలను పట్టుకొని, గుం పగ్గులతో క దుపునచు, చూమిపై జవము చేరు నన్నుపుడు, రైతాంగ గుండు అంతర్గతమైన సహజీ కి గుర్గోరమగు ఆకెన్ని యు నిరాశలగుచున్న సహాయుండుకాడ, రైతు అనవురుగు ట్టిన, కలపదిన పంటునుండి కట్టు పొకడోలుచు, ఒక్కొక్క ఒక్కోతో, ఆభంగమగు మరొక ఒక్కమజేసి, కనవి నిగర్చమన అవారముల కొకాని, నిర్భాగ్యులను దాచి, గంజాంజుగా, పోర మేయము ప్రయత్నము చేయుట జూచిన తిరిగి ఆశ కట్టుచున్నది

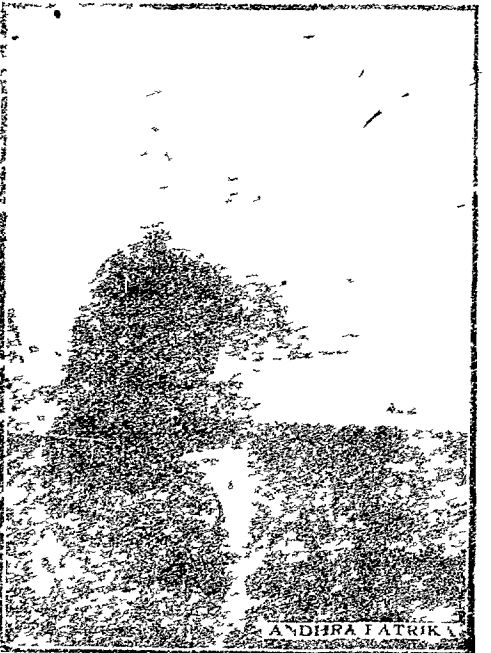
ప్రతిగ్రామముం దిట్టి, కష్టముల తెక్కిగొనని, గుంపుల పగవ్రొంగు, రైత్యమును ప్రకటించురైతు సేకలున్నార మనకున్న లోకెద్ది?

ఇట్లు యపురూపముల రైతు మానవత్వముల, సా గ్గింకమించి, రైతాంగమందున్న ఇచ్చటివారి దుర్యర గు స్థితి కేమి కారణములో మా అమామియి కన్నీలక్షము అన్న వికాని వివరతము లేదనుటలు, ప్రపంచపు రైతాంగముల నిట్టికి, పురాతనమైన సునరైతు పోతికొక్క గొప్పరూపు లు లోటుగానున్నదని చెప్ప సాహసించుచున్నందుకు, నా సోదరుల దమింతురుగాక! అదియే పరస్పర సహకార సత్వ రంపర సహకారమును సాం కజన పరమరహస్యము మన రైతులప దూరమైయున్నది సహకారమును సాంఘికతత్వము మన ప్రజల మానసిక తత్వముందు కనిపట్లుగా విజృంభించలేదు సహకారమును సాంఘిక మాత్రమునగు మన సాంఘిక కట్టుబా టులు తగినంత ప్రాముఖ్య మిచ్చియున్నను, క్రొత్తగా వచ్చిన రాజకీయవిధియు దానిని మూలదొసినది అందులన ఏరైతు

కారైతు ప్రత్యేక స్వతంత్ర సయత్నములు జేయుట గంభీర మగు సర్వ శక్తుతో కూడి కొనిన స్వతంత్ర దేవత గడ్డనల, గడ్డబి డలముందు, చిన్ని బిడ్డల చెల్లెలులాగనయినది కరవులు వచ్చి నప్పుడు వర్షము దూరమగునపుడు, పశుపాద్యములు గ్రామ గ్రామములకు తెరలించినప్పుడు, పరుగులాడుటలు పంటల రూపుమాపునప్పుడు, ధరలొక్కొక్కటి పోవునపుడు, సా మాకారులొక్కొక్కరి అప్పులు ననూలుజేయ సుకట్టి రయ్యల దినాలయంగు కించునప్పుడ, గయ్యల స్వేచ్ఛలు ప్రయత్నము లెప్పుడయోగపడున సహకారము అను సాంఘికతత్వము జీవితమాత్రము న్నలసాయముల సంజీవి, రయ్యలకు చేజిక్కి మిచే, మనభారతీయ రయ్యలు చేయు అత్యగ్గుతకార్య కలా పములు నిగపయోగములు, నిస్సాగములగుచున్నవి మన రయ్య తులెల్లరు తగుతోతము, తమతోతము, కలుపుగొట్టు పెట్టు కొని, చేయిచేతులప న్నకొని, తమ ఆర్థికసాధికతార్థ్య సరిపా ద్యమనకై “సహకారము” అను అంగమాత్రము, సాంఘిక పద్ధతిని, రాచకీయపురైతును యాగా గొన గొ, ఇప్పటికీ వ్యయల కప్పించుకొనవచ్చు చున్నానయ్యగమును తిరిగి కైగ్య మునో చూడవచ్చు

డి. ఎ. కొమ్మరైడ్ల హెచ్చారాధా పరమహంసాచార్యులు
నాయుడుగాను
ఆంధ్ర నాయకసభాధ్యక్షులు

శ్రీ దుర్గానదాశివేశ్వర ప్రసాదు బహదూరు
జయంతిపురం జమిందారుగారు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ
సహాయకసమాధ్యక్షులు

సహకారమువలన కలుగు మేలు
ఇక సహకారోద్యమమువలన, రయ్యలకు సమృద్ధిమె లు దాగుజేసికొనగలగా, డెన్మార్కు రైతాంగము కమ్మలకు గట్టిపట్టు క-పెట్టుచున్నది మన రయ్యలకుంటి మీదరైతులే చిన్ని రైతులే, డెన్మార్కు దేశమునందు, సు యార్థిక పరి స్థితుల వృద్ధిపరచుకొనుచు, ప్రపంచపుసహకారైట్టులంగుకలగు పోటీయందు నెగ్గి, కోసగు, కోడిగ్రుడ్డను, చెన్నున, చెన్నునుండివచ్చు జాన్నును, పం న, పండ్లనుండి తయారు పదార్థము లను, ఇతర దేశముల కెగురి చెయ్యకలుచున్నది సమృద్ధుల నయ్యుటకు, కొనటకు, సహకారసంఘము లాదేశములోవలెనే, మనకవనరము జర్మనీదేశములోవలెనే, మనకు, మన రయ్యకు

లకు వారిమాట చోమిపైననే యాదారపడి కావలసినంతవరకు, అప్పుల నిచ్చుపరపతిసంఘము లగత్యము జవాబుదేశములోవలె నే న్నవసాయపుధాన్యముల నేకరించి నిలువజేయుటకు వాని నమ్మటకు సహకార ధాన్యపు కొట్టులు, సహకారముగా ధాన్య మునమ్మ సంఘము లవసరము అమెరికా దేశమునందువలెనే, రైతులకు భూమిమీదనున్న పంటల చోమిపై అప్పులనిచ్చు పంటలమీదను పిమ్మట, ధనమువచ్చులోపల అమ్మకపు పత్రములపై అప్పులనిచ్చు బ్యాంకులవసరము అదేశము కెనడాలోవలెనే ఒక్కొక్క ధాన్యము పండించు రైతులందరి తేమాభివృద్ధికై సహకార సంఘములవసరము ఇటుల సర్వవిధముల సర్వసముల నెరవేర్చుటందు సహకారసంఘముల తోడ్పాటున్నచే రైతులు మన దేశమునందు నృదిసాందగ్యం ఈ సందర్భమున శ్రీ వేమ వరపు రామదాసు పంతులుగారు సహకారోద్యమమును నృదిప రుప సకలప్రయత్నము జేయుచున్నారని జ్ఞప్తియందుంచకొన నగును

ప్రపంచ పరిస్థితులు

వెనుకటి చూడిరిగాక సునరైతులలో మోపుగుందిప్రతి, నాటు, వేరుశనగ, పొగాకు, చెరుకు, పరి, నువ్వులు, మిరప కాను లాదిగాగల పంటలను మోపుగా పండించుచున్నార ఈ పంటలకు ఎచ్చుధరలు ప్రపంచమునందన్ని యెడలండి ఎచ్చు యీ పంటలన్నింటి కేర్పడు గిరాకిపై యాదారపడియుం డును ఏదేశపు ప్రజలు చౌకగా పంటల పండించుకో, ఏరై తాంగము పంటలకు చురకనగా పండింతుకో వారుమోపులా భము నొందకలరు మన దేశమున ప్రతి పండించువారు అమె రికా దేశపురైతులతో పోటీపడ చున్నారు పరిపండించు మన రైతులు ఎక్కడేశపు రైతులతో చెటకు పండించు మనరైతులు జావాదేశపు రైతులతో పోగా పండించు రైతులు, అమెరికాదేశపు వర్జినియా రాష్ట్రపు రైతులతో పోటీపడుచు న్నారు అందరికొకే విధము ధరలు వారి వారిపంటలకు ఎచ్చు న ఆధరలం ఎచ్చు నా ధనమునుండియే ఎచ్చు లోలులందున్న రైతులు, తన పనివారి, జీతకాండకు, పనిముట్లకు, పశువుల కి, ఎకవులకు, భూమిగురమ్మకులకు ప్రభుత్వముల కివ్వలసిన రుసుముల చెల్లించి మిగిలినదేదో దానినిమాత్రము తమజీవితమున కాధారము జేసికొనగలగు అటులవచ్చిన ధనమునుండియే, అ మెరికారైతు తనపనివారికి నెలకు రు 200 ల కూలియచ్చి, తాను లకు రు 500 లకు మించిన యాదాయమును పండించు చున్నాడు అటుల వచ్చిన స్వసాయపు మొత్తపు టాదాయమునుండియే, ఇంగ్లీషు రైతు తనపనివారి కొక్కొక్కరికి నెలకు రు 100 ల జీతమిచ్చి తన కగమురు 250 లు జవనవృత్తి సంపాదించుకొనుచున్నాడు ఇటులనే డెన్మార్కురైతు రు 150 ల భృతిని, బెల్జియము రైతు రు 125 ల భృతిని జవాబుదేశపురైతు రు 100 అభృతిని పండించుచున్నార కాని మనదేశమునందో విరుదుకరములగా గాని కలిగిన రైతు తనపనివారలకు సంవత్సరమునకు రు 160 ల భృతి గల్గించుటకే భయపడుచు, కనకు సంవత్సరమునకు రు 200 ల భృతిని సంపాదించలేక యవస్థపడు చున్నాడు ఇట్లు దుస్థితి కేమి కారణము? అమెరికారైతులను, ఈయగపు యెక్కిమలసాయము, సహకారతయతోడ్పాటు, ప్రభుత్వపుచే యూత మెండుగా కలవు ఇంగ్లీషు రైతుగిత్తి సారవంతముగు భూమి పనివారి రైలింటేలులు, రైతాంగపు ప్రజలెవరి తోడ్పాటు కారణభూతములై యున్నవి డెన్మార్కు, బెల్జియం దేశముల రైతులకు సహకారతత్వము ముఖ్యముగా రైతులశ్రీ ల, పనిగారికృషికమూలమున హామము కల్గించుచున్నవి జవాబుదేశమునందు, రైతులకు వారిశ్రీల తోడ్పాటెంతగనో యున్నది సహకారోద్యమము మోపుగా తోడ్పడుచున్నది. ప్రభుత్వపు రైతుగు తోడునీడగా నున్నది

ఇక మనరైతులకు ప్రభుత్వపుతోడ్పాటునున్న పనివారి సహకారము, సన్నగిల్లుచున్నది సహకారోద్యమము, యింక సుక్రోత్తగయున్నది తుదకు శ్రీసాయమా యపురూపముగు చున్నది ఇట్టిపిరులందు, ఇతరదేశపు రైతులతో పోటీపడి, నెగ్గి, జివనోపాధిసాంధుటకు మనరైతులకు అవకాశమెక్కిడి ది కాన మనరైతులు గౌరవజీవనము బొందవలెనన్న మనవ్యవ సాయము తిరిగి లాభకారికావలెనన్న మనభూమి రత్నగర్భిణి కావలెనన్న సహకారముంత్తమును మనవా రారాధించుట, మన శ్రీలకు తగకృషి, బాధ్యత, యోగ్యత గల్గించుట తప్పనిసరి లేనిచో, మన కధోగతియే శరణ్యము

స్వరాజ్యముకల్గించు లాభము

ప్రభుత్వ మెటులనైనను మారనున్నది అందువలన, ప్ర స్తుతప్రభుత్వము రైతులకొనర్యుచున్న నష్టములనైనను తప్పింప వచ్చును మారకపుతికమకలద్యారా రైతుల యార్థిక సామగ్రి కు గొడ్లిపోటులురాకుండ మాన్యనను ఎగుమతియగు గట్టువు లకే తెలుచాట్టిలు తక్కువగానుండు ప్రస్తుతపుదుర్భరపు టేర్పాటును తెగింగనగును మనదేశమునందే, ప్రతినుండి న స్త్రీముల, మానెగింజలనుండి సబ్బు, లాఠు, నూనె, పిండినరైరా ల, జూటినుండి గోనెబస్తాల, కాగితముల, అపెలొంగు వగై రాలనుండి కాగితముల, పొగాకునుండి సిగరెట్టుపరైరాల, గోగ్గు

ఇక బిల్లులోని ౨౫౨వ అధికరణమును హైస్కోప్, నేర్పరచుటందు పూర్ణావస్థయగుచున్నది ఈ ౧౦ గిడుదైతూల ది రైతులకీపిదబ్బలను హెచ్చులొదులేదు ఇచ్చివజలకు వురిచి బాళిముకులెదు కాన, అందునందు కేంద్రము

ప్రజాహితే జీవనమును గడపుచున్న నాయకుడు యీ సభ కధ్యక్షుత్వ పోంతుటనుచుండ నేను చాలసంతోషించుచున్నాను. సత్యమూర్తి గారిని ఈ సభకు ఆహ్వానింతుటకు నేనంతయు సంతోషించుచున్నాను.

భారతి చందాదారుల కొక విజ్ఞప్తి

ఈనెల భారతి కొన్ని అనివార్యము లగు కారణములచే (2-వ తేది నాడు వెలువడుటకు మాటుగా) ౧౧-వ తేదినాటికి వెలువడును.

యేజంతిములముగా ప్రతులను పుచ్చుకొను చున్నవారికిని 13-11-29 తేదిన చేరును.

మేనేజరు, భారతి.

ప్రతిపక్షము

అవధి ఆరోగ్యశ్రమము:— ఈ ఆశ్రమపోషణము నక్ష గంజాంజిల్లాబోర్డువారు రూ. 50 విరాళము నొసంగిరి.

అ. భా. రైల్వే ఉద్యోగులదినోత్సవము:— ఈ ఉత్సవము ఈనెల 31 తేదీని ఖర్చుపరమునందు బహు జయ ప్రదముగ జరుపబడెను.

శ్రీయత వి. వి. గిరిగారు బెజవాడనుండి గ్రాండు బ్రంకు ఎక్స్ ప్రెస్సుమీద నిన్నరాత్రి మద్రాసున కేతెంచిరి. ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే ఛీఫ్ నాండ్రాక్షేతులు గిరిగారిని ప్రేమనుయొద్ద సన్మానించిరి.

రాక్షపోకలు:— ఎ. ఎఫ్. విల్సన్ గారు, గా|| వే|| రామదాసు పంతులు, ఎస్. వి. రామస్వామి మొదలియారు గార్లు కేటి యుదయమునకు మద్రాసువచ్చిరి.

ఆర్. జి. గ్రీన్ గారు అనంతపురమునకు, డి. ఎం. అమల్ గారు చామర్రకోటకు గతరాత్రి మద్రాసునుండి యేగిరి.

చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభ (నాటికశాఖ)

ఈ సనంబరునెల 10 వ తేది ఆదివారము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు సభాభవనముందు రాజమండ్రి వాస్తవ్యులును సంగీతవిద్వాంసులును వరు శ్రీ ముంజాలూరి తరుణభాగవతర్ గారు శ్రీరక్తికేకల్యాణము కాలక్షేపము గావించెదరు.

ఒక హిందూవనిత రైలుక్రింద బడి మరణించుట:— శోలాశ్వతి రైలుస్టేషను దగ్గర కొక హిందూస్త్రీ ప్యాసెంజరుబండికింద బడి మొన్నరాత్రి మరణించెను. ఆమె యెంతో తెలియుటలేదు. ఆమెకువయస్సు రైల్వే పోలీసువారికి అప్పగింపబడెను. రైల్వే పోలీసు వారు దర్యాప్తు చేయుచున్నాడు.

మద్రాసునందు మరణానంతరము:— ఈనెల 2-వ తేదీ వో ఆంధ్రమహాసభకు మద్రాసునందు వేయికి 40.5 నుండి 50 వరకు మరణించిరి. అందు 8 గురు మహాత్మి, 1 టు అల్లప్పయ్య, 1 టు కల అశాకు, 2 టు ఎం. పెరిగు జ్వరము, 7 గురు మిత్రులు, 44 గురు రదితర జ్వరములవలనను మరణించిరి. గతసంవత్సరము ఈవారమున వేయికి 68.8 వో వరకు మరణించిరి.

ఇంగ్లీషులు బ్యాంకు ప్రాబేషనరీ అసిస్టాంట్లు

ఇంగ్లీషులు బ్యాంకుయొక్క లోకలబోర్డుచే నియమింపబడిన సెల్క్షను కమిటీవారు ముప్పదిమంది యభిప్రాయపరిక్షించి యీక్రింద పేర్కొనబడిన ముగ్గురిని ఆయా స్థలములయొక్క బ్యాంకులలో ట్రెయినింగు పొందుటకు ప్రాబేషనరీ అసిస్టాంట్లుగా నియమించిరి. శ్రీయతులు ఎల్. కె. ఫారొట్టిగ్ (కోయంబత్తూరు) కె. ఎల్. సుబ్రహ్మణ్యం (గుంటూరు) ఆర్. ఎస్. చెటూరు (గుంటూరు) (ఆ. ప్రె.)

గాలిపడగ దెబ్బలాట బాలుడు మరణించుట:

గత ఆదివారమున మాల్వేలో కుప్పస్వామి అను 15 ఏండ్లబాలు గాలిపడగను ఎగురవేయుచుండెను. గాఢపక్ష అనుభూతి యుటచే గాలిపడగ మరయొక గాలిపడగ నెగురుకే గుఱుచుండెను. దీనివలన కలహము జరిగెను. కుప్పస్వామి కుమారుడైన రాఘవేష్ గట్టిగా లెక్కెను. కుప్పస్వామి క్రిందపడెను. అతనిని జనరలు ఆసుపత్రికి కొనిపోవగ, వాతడు గత మంగళవారమున నచట మరణించెను. రాఘవేష్ ఆసుబాలుడు పోలీసువారిచే అరెస్టు గావించబడెను. ఈతనిపై ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు గారియందు కేసు చేయబడునట.

రాజప్రతినిధి ప్రకటనము

గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయము

“రాజప్రతినిధి ప్రకటనమునందు ఉద్దేశింపబడిన అధినివేశ ప్రతిపత్తి 1919 లో నొనగబడిన బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమువలెను అనిశ్చయమును భ్రాంతి మూలమునగా పరిణమించిన పరిణమించు గాక. యిర్విను ప్రభువు నద్భావముతోనే యీ ప్రకటన మొనర్చెనని మాత్రము నేను నిస్సంశయముగానే చెప్పగలను. ఒకవేళ రాజప్రతినిధి ప్రకటనము ఫలవంతము కాకపోయినను దానినిగూర్చి కలుగజేయుబడిన గొప్ప ఆశలు అంతరించిపోయినను గూడ నాయకులు తమ ప్రకటనమునందు రాజప్రతినిధియొక్క సద్భావమున కనుకూలమగు నామోదమును వెల్లడించియుండుటలవలన దేశమున కెట్టి హానియును కలుగనేరదు. లాహోరులో జరుగనున్న కాంగ్రెసు మహాసభలో సభవారు దృఢముగ నిర్ణయమును దేనినైన చేయదలచినను గూడ నాయకుల ప్రకటన అందులకు చాల అనుకూలించునేగాని ప్రతికూలము కాదు. ఇప్పుడు నాయకుల ఆమోదకరమగు ప్రకటనను చేయక రాజప్రతినిధి ప్రకటనను తిరస్కరించి యేయినచో వారు సులభముగానే పొరపాటుపడినవారగుదురు. నాయకుల ప్రకటనలో సంకేతములు చేసినవారి యుద్దేశములను గూర్చి యెవరును దురభిప్రాయపడ నవసరములేదు. అందులో సముచితమగు వివరముల చూపింపబడినమాట నిజమేగాని కొన్ని మరతులు నెరవేరిననేగాని భారత నాయకులు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడజాలరను విషయము స్పష్టముగానే తెలుపబడెను. రాజప్రతినిధి ప్రకటనమునకు మనము చేసికొనిన అర్థమే నిజమైన దైనచో ఆ మరతులన్నియును సులభసాధ్యములే యగును. ఉద్దేశింపబడిన సమావేశమువలన భారతదేశమున కధినివేశ ప్రతిపత్తి సిద్ధించుటయే సంభవించునెడల రాజకీయశీతలు మున్నగువారిపైని కనికరము చూపివారిని కారాగృహవిముక్తులను చేయవలసియే యుండును. ఆ సమావేశమునందు జాతీయవాదులే మిక్కిలి హెచ్చుగానుండవలెను. పరిపాలన మిప్పటినుండియు సాధ్యమైనంతవరకు అధినివేశ ప్రతిపత్తి కనుగుణముగానే యుండవలెను. ఇటుల నా సమావేశమున నిర్ణయింపబడిన అధినివేశ ప్రతిపత్తిని నామకార్థము స్పష్టపరుచుటకు మాత్రమే విమృట అధికారపత్రిక పుట్టవలెను. నిజమైన హృదయపరివర్తనమునే రాజప్రతినిధి ప్రకటనము సూచించియున్నచో అంతయును సులభమే యగును. ఇప్పటినుండియును గూడ అధినివేశ ప్రతిపత్తియే చేకూరును. అటుల బ్రిటిషువారి హృదయములలో నిజమగు మార్పు కలిగియుండనిచో ఆదానపత్ర మెంత ఆకర్షకముగా రచింపబడినను గూడ అది చిత్తుకాశితముతో శుల్కమే యగును. పెంటకుప్పయే దానికి అర్హత నగును.” అని మహాత్ముడు నాయకుల ప్రకటనమునకు గూర్చి వ్రాసిన వ్యాసము నేడు (7-11-29) వెలువడిన ఎంగుయిండియాలో ప్రకటింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

విదేశ విమాన తపాలా:— విదేశములకు విమానముల ద్వారా పోవలసిన తపాలా కరాచీనుండి ఈ నెల 12 తేదీనుండి ప్రతిమంగళవారమున బయలుదేరును. కావున విమానముల ద్వారా పోవలసిన తపాలాకరాచీ ప్రతిసోమవారము నాటికే చేరుదుండవలెను.

మద్రాసు పండిత పరిషత్తు:— మేనెల 22-వ తేదీన ఆస్పత్రికృతముగూర్చియు, దేవాలయ ప్రవేశమును గూర్చియు పండిత మండలమునాన మహావ్యాగారికిని, పండితులకును మధ్య చెన్నపురిలో జరిగిన సభగూర్చి ప్రకటన ద్వారా ప్రచురించిన నివేదికను ఎందఱములతో నందుకొంటిమి. ఆస్పత్రికృతము దేవాలయ ప్రవేశ నిరాకరణమును యీ నివేదికము సమర్థించుచున్నది.

గృహలక్ష్మి

గృహలక్ష్మి నవంబరునెల సంచిక మా కార్యాలయము చేరినది. మాగంటి అన్నపూర్ణాదేవిగారి ద్వితీయవార్షికము గతనెలలో జరిగినందున ఆయన త్రివర్ణచిత్రమును, అనుమతార్జిన వ్యాసమును యీ సంచికయందు ప్రథమస్థాన ములకరించినవి. బాల్యవివాహముల నివేదికను వారదాచట్టముగూర్చి శ్రీయత జోస్యుల వారాయణమూర్తిగారు వ్రాసిన వ్యాసము, చట్టమును బలపరచుచు శ్రీ మ తి మ ద్దా లి నీ తా రామయ్యగారు వ్రాసిన చి న్న వా క్తి ని ము విద్యాన్ మూరి కృష్ణమూర్తిగారు వ్రాసిన “స్త్రీలు-వారిస్థానము” గర్భిణీస్త్రీలకు హితవులు, మున్నగువ్యాసములు పెక్కింటివో యీసంచిక యొప్పురుచున్నది. ప్రముఖ కొదాల్ నీతా రామదేవిగారు “గృహకృత్య విజ్ఞానము” బోధించుచు వ్రాసిన వ్యాసము స్త్రీల కెంతో యుపయోగకరముగ నుండునట. 31 శీ|| గురజాడ అప్పారావుగారు వ్రాసిన “పూర్వమృత్యు” యనుగీతము ముచ్చటగనున్నది. ఇవిగాక క్రద్దగ చదువదగు కథలు:— చిట్టె ముప్పట్టునల స్వర్ణ గౌరీ, నాందునీటి యనునవియు, పద్మములు విశేషముగనున్నవి. మద్రాసునుండి స్త్రీలుగూర్చియు, భూములుగ ప్రకటింపబడుచున్న కారదలెఖలు గ్రంథవిమర్శనము య

న్న గునవిగూడ గలవి. ఈవరికి పరికించినచో శాశ్వతసాంఘిక చట్టమునకు ఆంధ్రస్త్రీలు విముఖులుగారని స్పష్టముగ తెలియగలదు. చిత్రపటములతో సూచిన యీగృహలక్ష్మి ప్రతిగృహమున ఆలంకరింపవలయున్నది.

ప్రకటన

కృష్ణాజిల్లాలో 1930-31 సంవత్సరములో చేయవలసిన రోడ్డు సంరక్షణ పనులకు ఆంధ్రప్రదేశ్ చిలకలపూడి డిస్ట్రక్టు బోర్డు యింజనీయరుగారి ఆఫీసులో 1929 సం॥ డిసెంబరునెల 2 వ తేదీ పోవు వారము సాయంత్రము 4 గంటలవరకు పరీక్షించబడునని యిందునూలముగా తెలియజేయవలెను. తగు వివరములను తెలుసుకొనగోరువారు యీ ఆఫీసుకుగూని జిల్లాలో మరి యే అసిస్టాంట్ ఇంజనీయరు లేక రేంజి ఆఫీసరు ఆఫీసుకుగాని వ్రాసుకొనినయెడల పెండరు దాఖలు చేయవలసిన వివరములు తెల్పు పెండరు నోటీసును బడయగలరు. (లోకలుభండు డిస్ట్రిక్టు (Sd) జె. రంగానధానులు, బోర్డు యింజనీయరు వారి ఆఫీసు, కృష్ణాజిల్లా చిలకలపూడి 27-10-29) కృష్ణా.

శ్రీ బెజవాడ మైలవరం నాట్యమండలి సంస్థాన బాలకండకోలులో 3-11-28 శుక్రవారక రాత్రి 8ం 3౩ లకు

శ్రీకృష్ణతులారాభారం

కృష్ణాభూ:— ఆంధ్రగంగధర్మ బొమ్మచిత్తుల శేషగిరిశాస్త్రిగారు వారదుడు:— నట శేఖర కుంభపు ఈశ్వరావుగారు సభ్యు:— నలురావతంప స్తానం నృసింహాచార్యగారు దర్శిణి:— గాన బాలనరహర్షి, కె. రఘురామశాస్త్రిగారు తట్టు:— ౩-0-0, 2-0-0, 1-0-0, 0-0-0.

తేబరు ప్రభుత్వము : హిందూదేశము

ప్రభువులసభలో హిందూదేశ సమస్యవిషయమున తేబరు ప్రభుత్వము నెదుర్కొనిన గొడవము తప్పిపోయినది నేటిదినము కామన్సులలో కూడ గండ మిటులనే దృష్ట సని నమ్మెను. హిందూ, కామన్సులలో అభివేదనతీర్మానము గలక, ప్రభుత్వమున ప్రతిపాదనమే తేబరు ప్రభుత్వమున ప్రతిపాదనమే సభ్యులు ఈమధ్య రీడింగు ప్రభువుగారు తమ తీర్మానమును సమన్వయముగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో విరియించుచు సన్నటిదినము మొత్తము వెళ్ళినారు, ప్రభుత్వమున ప్రసంగించినవారలు, స్వరాజ్య ప్రకటనము వెలువడుట కవసర మేమి గలిగెనో స్పష్టముగ చెలువక నిల్చి నమిలిరి ఇట్టివైఖిరి రాండు ట్లిలుమా వేళపు విజయమునకు తోడ్పడజాలదు. తేబరు ప్రభుత్వమున తక్షణ అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును ముందు పట్టదల జూపుచు ప్రకటన గావించిరి ప్రభుత్వవైఖిరి ఏమాత్రము మార్పు జెందలేదని చాలయూర ప్రభువుగారును, వాసిఫీల్డు ప్రభువుగారు చెప్పినమాత్రాన లాభములేద మార్పు జెందవో, సైమన్ కమిషను రిపోర్టు వెలువడక ముందు ఇట్టి ప్రకటనము నేల గావించనలసివచ్చెను? రాజప్రతినిధిగారు ఇంగ్లండుకు వెళ్లి, ఎండరకో దేశసందర్శముల వెళ్లి, ప్రకటనము సులభములు చేయ వసర మేమి గలిగెను?

ఇంతకు మునుగూలో గ్రెడ్డులటహాన నెట్ట ప్రయోజనముండదు తేబరు ప్రభుత్వమువారు తమ యుద్దేశ్యమును స్పష్టముగ చెలుపుటవలసిన, క్లుప్తములమును కీర్తిని సంపాదించగలరు పార్లమెంటు సభ నూతన రాజ్యాంగవిధానమును ప్రవేశపెట్టవలెనని 1917 సంవత్సరపు ప్రకటన ములులనే నిలిచి యుండుననుట నిర్వివాదాంతము ఆవిషయమై రీడింగు ప్రభువుగారు సందేహించుట గాని, పారమారు ప్రభువుగారు సందియముల బాపుటగాని వ్యర్థకార్యము రాజ్యాంగవిధానము ఏవిధముగ మార్పు జెందవలెనని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యమో ప్రభుత్వప్రతినిధులు సూచనగ నయినను దెలిపిన గుండెడిది. రాండు ట్లిలు సమావేశమునం పన్ని విషయములును చర్చింపబడునని చెప్పినమాత్రాన, భారతీయులలో సుత్సాహము గలుగజాలదు ప్రభువుల సభలోని ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు అమూల్యవకాశమును కోల్పోయిరి చెప్పవచ్చును రాజప్రతినిధిగారి హితవుపై తా మిందాంపడితిమని చెప్పి

ప్రయోజనము లేదు రాజప్రతినిధిగారిట్టి హితవును గావించవలసిన యవసర మేమి గలిగెనో, అందుకు తా మంగీకరించుట కవసర మేమి గలిగెనో, వీరు వివరించియుండవలసినది

రీడింగు ప్రభువుగారికి అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్య వాగ్దానముగూడ వెగటుగ దోచెను దీని వలన నష్టము చాల గలదని, వీరు భయపెట్టిరి. రీడింగు ప్రభువుగారి అట్టహాసమునందు స్వార్థచింత లేకపోలేదు సర్ మా ల్యాం హెయిలీ గారు, హిందూదేశమునకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము వాగ్దానము చేయబడలేదనియు, బాధ్యతతో కూడిన ప్రభుత్వమునకును, అధినివేశస్వాతంత్ర్యమునకును తారతమ్యము చాల గలదనియు జెప్ప సాహసించినపుడు, రీడింగు ప్రభువుగారు వీరి కండగ నిలిచిరిని వదలి వ్యాపించెను ఇట్టి వదలి నిరాధారము గాదని, రీడింగు ప్రభువుగారు అధినివేశస్వాతంత్ర్యపదము విషయమై మూసిన కలవరపాటు తెలువకనే తెలుపుచున్నది రీడింగు ప్రభువుగారు సామ్యముగ వాదించినను, పూర్వపు ఇండియామంత్రి యగు బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు కుండ బద్దలుగొట్టిరి సంవత్సరాంతమున తానాత్మీయముగా గావించుననుభవము, తేబరు ప్రభుత్వమునకు గావించిన, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు వాదించు, చెదరింపులకు లొంగుట సరియైనదనియు గావించిన సూచించి బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు ఇండియా వారి త్రిగ నున్నవో, తెగువరికు బిగించి, సందిగ్ధుని దెచ్చిపెట్టెడివారనుటకు సందియములేదు ఇర్విను ప్రభువుగారు రట్టి అవివేకమునకు పాల్పడుట కిష్టము జూపక సఖ్యమార్గమును సూచించి రనుటకు సందియము లేదు

తేబరు ప్రభుత్వమువారి సమయమును హిందూదేశ వ్యవహారముల పట్ల అవివేకముగ ప్రవర్తించిరిని, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు పలికినను, వీరి నుడుపు లెంత నిరాధారములో కాలమే నిర్ణయింపగలదు ఇకనయినను దేశమునకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుచో, ఇంగ్లండుకు గలుగు నష్టమును వీరింతవరకు గ్రహించక, నిరంకుశ పాలనమే ఎల్లకాలము నిలిచియుండునలెనని, ప్రలభించుచున్నార హిందూదేశము అధినివేశ రాజ్యముగనునది చెలుపుట అవివేకమని, క్రూరప్రభువుగారు గూడ చెలిపిరి వీరును వెనుక ఇండియా మంత్రిగ జనించినవారే. కడచిన ఇండియా మంత్రి యగు పిలు ప్రభువుగారు, తేబరు ప్రభుత్వమువారు రాజప్రతినిధిగారి జూచ్చిరిని అధిక్షేపించిరి. ఇంతకు పూర్వము కన్సర్వేటివు మంత్రిలు హిందూదేశ పరిపాలకు లెట్టి యభిప్రాయమును దెలిపినను, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు రందుకు కట్టుబడియుండవలెనని, చెప్పించుండిరి హిందూదేశమున నున్నవారికిగాని, అక్కడిపరిస్థితులు గోచరింప వనియు, వారి హితవు నేమాత్రము నిరాకరింపగూడదనియు, కన్సర్వేటివు పక్షమువారు రదేనిగ చాటుచుండిరి కాని, ఇర్విను ప్రభువుగారి విషయమున మాత్రము, వీరు తమ ప్రాత సిద్ధాంతమును వర్జింపజేయకున్నారు రాజప్రతినిధిగారి హితవును నిరాకరింపవలయు ననియే, వీరిపుడు చెలుపుచున్నారు

ప్రభుత్వమున ముచ్చటించిన పాసిఫీల్డు ప్రభువుగారు, కాలము పరివర్తనమునపుడు హిందూదేశము అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును పొంద వీలు

లేదని తెలుపుచు రుందురాయని, ప్రశ్నించిరి. కాల మెప్పటికి పరివర్తన మగును? 1917 సంవత్సర ప్రకటన ము వెలువడి యిప్పటికి పండ్రెండు సంవత్సరములు గడచినవి ఇప్పటికి కాలపరివర్తనము గలిగెనా లేదా? ఇట్టి విషయముల గూర్చి ఆకున కందని, పోకను పొందని విధమున ప్రసంగించుట, ప్రభువులసభకు సరిపోయినను, భారతీయులలో విశ్వాసము బుట్టించుట కిది సరిపోవదు రాజప్రతినిధి ప్రకటన లెము నే మాత్రము తగ్గించినను, హిందూదేశము సహింపదని బొంబాయి నాయకులు బ్రిటీషు ప్రధానమంత్రిగారి కిని, ఇండియామంత్రిగారికిని తంతిమూలమున దెలిపిరి ప్రస్తుత సమయము హిందూదేశమునకు గాక ఇంగ్లండుకు పరిహాసమయము అందుకు ముఖ్యముగ తేబరు ప్రభుత్వమునకు పరిహాసమయము. తేబరు ప్రభుత్వమువారు, హిందూదేశ స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించి, దానిని ప్రసాదించుటకు వాగ్దానము జేసిరి ఈ వాగ్దానమును వారు చెల్లించనియెడల, హిందూదేశము తనత్రోవ తాను జూచి కొనును లాహోరు కాంగ్రెసుసభ గమ్యస్థానమును, దాని చేరు మార్గమును నిర్ణయింపక మానదు

స్వాతంత్ర్యప్రపాస గల హిందూదేశము చేడు గావన్న చేయవలెను, తిట్టిడ్డి గాంచక మానదు. స్వాతంత్ర్యమును గాఢముగ కోరు ప్రజల వాంఛా ఫలశ్రద్ధి చేసిన ఆటంకపరుడవలెను కాని, ఇంగ్లండుతో సఖ్యము మెలకుచు, స్వరాజ్యము బయటవలయునా, లేక ఇంగ్లండును ప్రతిఘటించి బడయవలయునా యను ప్రశ్నగలదు ఇంగ్లండును సామ్య మార్గమున ప్రతిఘటించుటకు, హిందూదేశము త్వరలో శక్తిబడయక మానదు అందునిమిత్తము గాంధీ మహాత్ముడు మున్నగు నాయకులు దేశమును సంసిద్ధ పరువక మానరు కొంతకాలము జరిగినపిమ్మట, హిందూదేశమును సమాధానపరుపగల అవకాశమును ఇంగ్లండు కోల్పోవుట సహజము భారతీయులు అసహనము జూపుచున్న సమయమున గూడ నాయకులు సద్భావమునూపి, సమాధానమున కవకాశమిచ్చిరి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యవాదులు గూడ నిందుకు తోడ్పడిరి. వీరిలో స్వరాజ్యప్రకటనము నామోదించనివారు, నాయకుల కడ్డగ నిలుచుటకు సమ్మతించక, తాటన్యము నహించినవిషయము, ఆంగ్లరాష్ట్ర మహాసభలో గోచర మయ్యెను ఇట్టి సద్భావమును భారతీయనాయకులు మూసినపిమ్మట, వారు గోరిన నియమములను సఫలపరువక, తక్షణ అధినివేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తేబరు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పనిచో, ఇంగ్లండును, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమును తీరనినష్టములపా లేసెదరు అట్టిస్థితి దెచ్చిపెట్టక, తేబరు ప్రభుత్వమువారు తాత్కాలికపు ఓటమిని పాటింపక, ధైర్యముతో మెలగుచో, అంత్యవిజయము వారికే గలుగును లిబరలు కన్సర్వేటివు పక్షముల ప్రాతికూల్యము మంచువలె కరగిపోవును రుష్యాతో సఖ్యపడుటకు తేబరు ప్రభుత్వమువారు సాహసించిన, కన్సర్వేటివుల నుండి హాహారపములు బయలుదేరెను. కాని, మొన్నటిదినము రుష్యా విషయమై తెచ్చిన ప్రతిపాదనమునందు కన్సర్వేటివుల ప్రాతికూల్యము నిరర్థక మయ్యెను ఈజిప్టు విషయమున తేబరు ప్రభుత్వమువారు మూసిన సాహసము నిరుపమానము జైకామివనరు లాయడు ప్రభువుగారి బెదరింపులను పాటింపక, తేబరు ప్రభుత్వమువారు వారికి హస్తోదకముల నిచ్చి

ఇంగ్లండులోని బాగ్గుగనులయజమానులకును, కార్మికులకును మధ్య రాజీ గుడున్నట్లుకు, ప్రజా త్వమువా రొక సమావేశమును కూర్చు నెంచగ, యజమాను లీ సభలో పాల్గొన నిరాకరించిరి. ఇది జేయు కాలమును తగ్గించుచో, కార్మికులచేతన, లను గూడ తగ్గిపడలచి వచ్చుననిరి వీరి క్రూరులవైఖరివలన, కార్మికసమస్య మరల విషమముగాకామానదు.

మీరటు కుట్ర కేసు

వై. డి. ల. పెరిమెంటులను హైకోర్టువారు కొట్టివేయుట
అంబేద్కర్, నవంబరు 6 — నేటిదినము ఆలహాబాదు
హైకోర్టులో మీరటుకుట్ర కేసు వై. డి. ల. పెరిమెంటులపై న్యాయమూర్తి బాయిసుగారు తీర్పు చెప్పిరి. కేసును మీరటుమా
శిష్టిగారు కొట్టినందున మిరియ్యుకోర్టునకు మార్చినందుననయు
అప్పిలవరకు మీరటులో విచారణ ఆపుదలచేయవలయునని దాం
ల, ఫిలింగ్స్ పూర్తిమీదగాను అధికారిగార్లు పెరిమెంటులపై
ని టి. టి. టి. కేసులో సంబంధించిన అభిదేవిట్లు అపరాధముగా
నన్నవనియు ఈవిషయము పెరిమెంటులపై గావించిన ఉత్తరువు
ల, మాడెన్మీట్లు ఉత్తరువును కొట్టిన దాఖలు చేయవలయు
ననియు న్యాయమూర్తిగారు తీర్పు చెప్పిరి.

దాంబేద్కర్ బానిస పెరిమెంటులపై న్యాయమూర్తి
ఇట్టి ఉత్తరువునే గావించిరి.
హైకోర్టును ప్రాథమికపై న్యాయస్థానపు తీరస్కా
రగు చేరుకు తెలిపి కేసులేన యునని దాంబేద్కర్ గారు దా
ఖలు చేసి పెరిమెంటుల న్యాయమూర్తి కొట్టివేసిరి.
యిదియు అధికారిగార్లు తెలిపిన న్యాయస్థానపు తీర
స్కారంబు కేసు విచారణ స్పష్టమై వెంచినది ఎదుట నవంబరు
7-వ తేదిక జరుగును.

కుట్ర కేసు విచారణ

మీరటు, నవంబరు 5 — స్కాట్లండు యార్ల పోలీసు
ఉత్తరాలపాక్షము పుచ్చుకొనబడిన డి. టి. టి. పాల్గొంటు
డి. డి. టి. రెన్ గారు కొత్త బూత్ గార్లు పాపపాపా ఎక్కు
మిషను వాస్తవ్యులు పాక్షముచిరి.

లంచమునందు కింగ్స్ట్రీటు 165 నెంబరు గృహమునందు
మిషన్ నిర్వహింపు ప్రధానకార్యాలయమును సోదావేయ దొర
గిన దాకుపెంటులను విడి విడిచిరి కమ్యూనిస్టు నాయకులకు
నిందితులను జరిగిన ఉత్తరప్రభుత్వ తీరములు ఎక్కి టి. టి. దాఖ
లుచేయబడిన విరి క్రాన్ విచారణను ఫి. పెన్సన్ కేసు తేవడిదిన
ను జరుగ అంగీకరించిరి.

మీరటు, నవంబరు 6 — నేటిదినము కొట్టిన న్యాయ
స్థానము ఆలహాబాదు హైకోర్టువారి తీర్పును వివరించి
నిందితులను అలహాబాదుకు పంపవలసిన ఆదేశము చేసిరి.
ప్రభుత్వపురస్కార పరిమితికారమును ఆర్ స్టాట్ గారి
పాక్షము పుచ్చుకొనబడిన.

ప్రాంతీయమునందు 1929-వ సం॥ నవంబరు 6 — మీరటు
నెంబరు 6 వారి తీర్పు వివరమును తెలుపవలయుననియు తే
కన్న క్రాన్ పరిమితి చేయుటకు వీలులేకుం గనియు, డి. పెన్సన్
నికలు ముడిచెను లాంఛనపట్ట కెన్నగారు ఈ నూచినన ఆం
గకరించి కెట్టిదినము ఇట్టి పట్టక అచ్చునట్లుగ చెప్పిరి.

హైకోర్టులో న్యాయమూర్తిగ పనిచేయుచున్న వి
కే హైకోర్టుగారు నాక్షయిమియు నిందితులను ఆనందభా
స్కర కార్తీకుగారు నాక్షయిమియు నిందితులను 7 ర్షిను
కుడి లండునుండి బయట పడవల వుచుండె ననియు
చెప్పిరి.

ఆర్ ఎ కుంబుగారు నాక్షయిమియు నిందితులను
భాట్ గారు రెనకేటి 4 వ నిడితులనుండి తెప్పించుకొను
చున్నట్లు చెప్పిరి.

నేటిదినము హైకోర్టు అంతటితో ముగిసినది
కు (ఆ. పే.)

భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయునట్లు జేయుటయే నా ఉద్దేశ్యము

అని రాజ్యాధిపత్యేతరపు కేసునందు ముద్దాయి
వాస్తవ్యులమునందు వ్రాసెను

హైకోర్టు, నవంబరు 6 — నేటిదినము అద్వైతేటుగారి
పైను హైకోర్టునందు తేవడిన రాజ్యాధిపత్యేతరపు కేసునందు
ప్రాంతీయమునందు హైకోర్టు అయినది ముద్దాయి
లందు హైకోర్టు అయినది ముద్దాయిలను తెప్పించి
అడవరకు దాఖలును ప్రతిమను ఉద్దేశ్యము తెలుపుచు
"భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయునట్లు జేయుటయే నా
ఉద్దేశ్యము" మని వ్రాసెను. ప్రాంతీయమునందు మొత్తముదా
ని పాక్షమును వివరించిరి. హైకోర్టుకు కేసు నాయకా
దేయబడినది. (ఆ. పే.)

సీమ కమలములు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి

న్యాయమైన ధర

వికంసి చబిల్ దాస్ అండు సన్స్

రత్నాలు, బంగారు, వెండినగలు వర్తకులు
112, 113 వైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

వాతావరణ స్థితి

1929 సం॥ నవంబరు నెల 7-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	కల 24 గంటలలో అత్యధికవర్షపాతము	కల 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షపాతము	కల 24 గంటలలో వర్షము	అత్యధికవర్షపాతము 1-వ తేదిననుండి	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు
గోపాల్ పూర్	88	65	25.7	+ 15.8	
విశాఖపట్టణము	85	70	10.1	+ 1.8	
కాకినాడ	84	71	7.2	- 8.1	
సుచిత్తపట్టణము	88	74	5.1	- 6.0	
కర్నూలు	81	78	0.1	8.9	- 0.8
జిల్లారి	84	71	0.6	7.6	+ 2.7
అనంతపురం	1.0	5.4	+ 1.4
కడప	85	74	0.2	6.8	+ 0.6
నెల్లూరు	88	74	1.8	11.7	+ 0.8
మద్రాసు	87	75	0.1	13.5	- 2.5
కడపూరు	86	75	0.5	14.7	- 0.6
వెల్లూరు	88	74	0.7	11.1	- 2.7
నీలము	82	72	0.8	5.1	- 8.1
కోయంబత్తూరు	88	71	0.8	6.6	- 0.8
తిరుచనాపల్లి	87	75	0.2	11.4	+ 8.0
నాగపట్టణము	85	80	..	18.8	- 2.8
గుంటూరు	88	72	0.7	8.9	- 0.7
పాంబక్	87	75	0.8	11.8	- 0.5
పాలంకోట	0.9	10.9	+ 2.7
తిరువేండ్రము	82	76	..	12.9	+ 0.2
కొచ్చిక్	87	77	..	25.7	+ 10.0
కాల్కట్టు	92	76	..	9.6	- 2.6
గుంటూరు	87	77	..	17.2	+ 8.4
తెలంగాణ	77	66	0.4	9.1	+ 1.9
మేర్ కార	75	68	..	7.5	- 2.5
కొడైకనాల్	59	61	0.8	16.5	+ 4.8
కూమర్	65	58	1.8	16.1	..

కర్నూరులు — ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది రాత్రి
నేడిమి 2 మొదలు 4 డిగ్రీలు తక్కువ
డక్కన్ — అనంతపురములో 10" బర్బారిలో 0.6"
కడపలో 0.2" వర్షించెను పగటినేడిమి 4 మొదలు 7 డిగ్రీలు
తక్కువ రాత్రినేడిమి 8 మొదలు 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ
కర్నాటకము — నెల్లూరులో 1.8" కడపూరులో వర్షించెను
మద్రాసులో చినుకులు పడిన ముఖ్య విస్తారముగా
నున్నది నెల్లూరులో పగటినేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ

బి. జి. నారాయణ్,

హామయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుని తరపున

సర్ కే. వి. రెడ్డిగారి ఆరోగ్యము

(హులురు)

లండన్, నవంబరు 6 — లండన్ లోని రెడ్డిగారి ఆరోగ్యము
రెడ్డిగారి ఆరోగ్యము పూర్తిగా బాగునయినట్లు

జర్మనీనుండి స్వదేశమునకు పిలువనంపబడిన ఇటలీయ
బారి మరల జర్మనీకి వచ్చి తన కార్యభారమును నిర్వహించు
చున్నాడు.

కోమిల్లా కళాశాల

ప్రిన్సిపాలుయొక్క వింతచర్య

జటీన్డాన్ స్మారకదినమున కళాశాలకు
హాజరుకాని విద్యార్థులకు 2 రూప జరిమానా

విద్యార్థులు కళాశాలకుపోవక సమ్మెకట్టిరి
కోమిల్లా, నవంబరు 6 — కోమిల్లా కళాశాల విద్యార్థులు
కొందరు జటీన్డాన్ స్మారకదినమున కళాశాలకు గయిర్
హాజరు అయిన ప్రిన్సిపాలు ఆవిద్యార్థులు ఒక్కొక్కరికి
2 రూప జరిమానా విధించెను ప్రిన్సిపాలుయొక్క చర్యపట్ల
తమ అసమ్మతి తెలుపుచు కళాశాల విద్యార్థులెల్ల నేటిదినము
కళాశాలకు పోవక సమ్మెకట్టిరి విద్యార్థులెల్ల ప్రిన్సిపాలు
ఉత్తరువు అధిక్షేపించుటకు సభిజరిపి ప్రిన్సిపాలు తనఉత్తరువును
ఉపసంహరించుకొనువరకు సమ్మె ఒనర్చునట్లు నిశ్చయించిరి.
(ఆ. పే.)

కి. శే. నరొత్తమ మోరార్జీ గారు

ప్రమాదమున చనిపోయిరి

బొంబాయి, నవంబరు 6 — సిండియన్ స్టీము నావిగేషన్
కంపెనీ మేనేజింగు డైరెక్టరుఅగు శ్రీయుత నరొత్తమ మోరార్జీ
గారు దీపావళి సెలవు సమయమున పోలీసువారు వైరి
నిన్నరాత్రి ఏడుమరల బొంబాయికి రావలసియుండెను అతడ
రాత్రుడు నేటి ఉదయమున చేరిన తంజివూరు వలన మోరార్జీగ
రికి లానావ్లా సమీపమున ప్రమాదము వాటిల్లినన తెలియవచ్చి
నది వెంటనే ఆతనికుమారుడును సోదరుడును లానావ్లావైరి
సిండియన్ స్టీము నావిగేషన్ కంపెనీ మేర్ ధరణులెన్ నేమోయ
ని కొందరు కలవరపడుచున్నార మోరార్జీగారు పోలీసు
నుండి తిరిగివచ్చునపుడు ప్రమాదము సంభవించెను మోరార్జీగ
రిని వెదకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి

మోరార్జీగారి మరణ వివరములు

టాటా కంపెనీవారు తమకంపెనీ పనివాండ్ర సహాయ
ముతో లానావ్లా సమీపము నుండి
మైగరుపాయ యంతయు వెదకి తుదకు మోరార్జీయొక్క శవ
మును కనుగొనిరి మైగరులీవ్ అనుపలము సమీపమున సరో
మ మోరార్జీగారి శవము దొరికెను మోరార్జీగారు చనిపోయి
వివరములు యిప్పటికి తెలియుచున్నది పోలీసువారునుండి మో
రార్జీగారు బొంబాయికి తన నూతన మోటారునందు పోవుచు
లానావ్లా సమీపమున మోటారువదలి కొంతదూరము నడచి
నని మోటారు తోలువానితోచెప్పి నడచుచుండ మార్గము తప్పి
పోయిరి ఈతనికి తన మోటారు నడచుచుండెను-తె
కపోయెను మార్గమున ఒకచునుప్పుడు పోవుచుండ మోరార్జీ
గారు తాను ఎవలనుండనది మోటారువానికి తెలిపనునో
ను మోటారుడ్రైవరు తనయజమానుడు నూచించినసలమునచ
లనేపుకొనియుండి చూచెను రాత్రి సమీపించుటచే మోట
రుతోలువాడు సమాచారమును గొల్పివానికి తెలిపెను. లానా
వ్లా పోలీసువారు చాలవెదకి తుదకు మోరార్జీగారి శవమును మో
గ పాయ గను అపూతమున కనుగొనగల్గిరి ఈఅపూతము 140
అడుగుల లోతుగలిగియున్నది 6 వ తేదీ సాయంకాలము 5
గం శవము దొరికెను రాత్రి 7-30 గంటలకు శవము హిందు
శ్మశానస్థులము చేరెను మోరార్జీగారి అంత్యక్రియలు 6
తేదీ రాత్రి జరిగెను (ఆ. పే.)

ఒక జాతి యింకొక జాతిని పరిపాలించుట మహాపరాధము

కాశీలో శ్రీమతి ఆనిబెసెంటుగారి ఉపన్యాసము
కాశీ, నవంబరు 6 — ఒకదేశమును విదేశీయజాతి పరి
పాలించుట జాతీయ మహాపరాధము ఒకర ఇంకొకజాతిని
తని పరిపాలించుటకు తగియుండదు ఇతరదేశములనుండి సం
పూర్ణముగా విడిపోవునట్టి స్వాతంత్ర్యము నాకు యిష్టములేదు.
ప్రపంచములో వివిధ ప్రజలు పరిస్పర సహాయము చేసెకొను
స్వాతంత్ర్య పద్ధతి నాకు యిష్టము అంతరింగికముగా సంపూ
ర్ణ స్వేచ్ఛగతోగల వివిధజాతుల సహజ్య యుద్ధమలెనని నా
యద్వైతము అని కాశీలో శ్రీయుత బూధగ నాన్ దాను
గారి యధ్యక్షతన భారతదేశమునకు అధినేత ప్రతిపత్తి అనువిష
యమై ముచ్చటించుచు శ్రీమతి ఆని బెసెంటుగారు చెప్పిరి.
(ఆ. పే.)

సంస్థాన ప్రజల అపనమ్మకములు తొలగును

అఖిలభారత సంస్థాన ప్రజాసభ కార్యదర్శి కే. టి. మాధుసూదన యిట్లు పత్రికలో వ్రాయుచున్నాడు:— సమైక్య కమిషను బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రజలచే బహిష్కరింపబడినట్లు, బట్లరు కమిటీవారు భారతసంస్థాన ప్రజల ప్రతినిధులను బహిష్కరించిరి. కావున ఈ కండు సంఘములకును బ్రిటిష్ ఇండియాలోని ప్రజల యభిప్రాయముగాని, సంస్థాన ప్రజల యభిప్రాయము గాని తెలియలేదు. బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రతినిధులను, భారత సంస్థాన ప్రతినిధులను వ్యప్తిగాగాని, సమప్తిగాగాని సమావేశపరచిన మన రాజప్రతినిధి చెప్పుటవలన ఈలోపము సవరింపబడును. లేవరు ప్రభుత్వమువారి ఈ సంకల్పము బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రజల నువలెనే సంస్థాన ప్రజలనుగూడ కాంతచిత్తులనుగా జేసినది. ప్రభుత్వమువారు భారతదేశమును కృత్రిమముగా రెండువిభాగములుచేయ యత్నించుచున్నారని సంస్థాన ప్రజల యనుమానములు నిర్మూలమైనవి. సంస్థాన ప్రజలనుగూడ తగిన ప్రాతినిధ్య మియ్యవలెనని రాజప్రతినిధి గమనించునుగాక! ఈ ప్రకటనము వలన రాజప్రతినిధి భారతదేశముయొక్క బాంధవుడని స్పష్టమయినది.

(ఫీ. ప్రెస్.)

ఇలామీదీను శవము

శవమును నిచ్చివేయునటుల గవర్నరుగారు ఉత్తరువు నొసగుట

లాహోరు, నవంబరు 6:—పంజాబు గవర్నరుగారు మహ్మదీయరాజ్యభారముయొక్క యిష్టానుసారముగ యిలామీ దీనునిశము నిచ్చునటుల ఉత్తరువు నొసగుటకు సమ్మతించిరి. శవ ఊరేగింపు జేసార్గమున పోలయినను విషయము యొక్క నిర్ణయము మరుసటి రోజున చేయబడును. ప్రభుత్వమువారు యాశీరమును మియాన్మార్లనుండి లాహోరుకు గొంపోయి ఇలామీదను బంధువులకు నొసగునటుల ఏర్పాటు చేయబడెను, దీని ఖర్చులు ప్రభుత్వమువారి భరించునటుల తెలియచున్నది.

ఆముష్టరముకు క్రొయిడకోనుండి బోవలసిన విమానము బ్రదర్లై నది. 8 గురికి 7 గురు ప్రాణములను గొల్పోయిరి. సిబ్బంది నలుగురుండెరి. నలుగురు ప్రయాణికులుండెరి. ఇందులో ఒకడు ప్రాణములను దక్కించుకొనెను.

కన్యాలో జేరియుల తిరుగ బాటులేదని కామస్సుసభలో అధినివేశమంత్రి లక్ష్మీగారు తెలిపిరి.

గుంటూరు మునిసిపాలిటీ

ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక

(స్వక్రియవిలేఖరి)

గుంటూరు, నవంబరు 7:—నిన్న సాయంత్రము నరసింహారావు పంతులుగారి ఆధ్యక్షతన జరిగిన మునిసిపలు కౌన్సిలుసభలో కల్యాణం గోపాలకృష్ణయ్య పంతులుగారు ఉపాధ్యక్షునిగా ఏకగ్రీవముగ నెన్నుకొనబడిరి. వీరి ఎన్నికకు ఎల్లరు సంతసించిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారికి గీతం శుభాకాంక్షలుగా ఆంధ్ర ప్రేషర్సు లిమిటెడు కార్యాలయ నునందు విందుజేసి మిత్రులను ఆహ్వానించిరి. (తంతి)

నర్సరావుపేట మునిసిపాలిటీ

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

నర్సరావుపేట, నవంబరు 7:— రాళ్లబండి చంద్రమూర్తిగారు యిట్లు తంతివార్త నంపుచున్నాడు.

నర్సరావుపేట మునిసిపలు ఆధ్యక్షుని ఎన్నిక మంగళవారం సాయంత్రము జరిగెను. రాజేశ్వరి సంపూర్ణలక్ష్మి నారాయణగారు, ఎన్నుకొనబడిరి. ప్రస్తుతాధ్యక్షులగు జమీందారు మల్లారు నరసింహారావుగారు రెండువోట్లు వ్యత్యాసముతో ఓడింపబడిరి. వేటిలుగారికి 8 జమీందారుగారికి 6 ఓట్లు వచ్చెను. ఇది ప్రజాపక్ష విజయముగ నెంపబడెను.

లాహోరు కుట్రకేసు

లాహోరు, నవంబరు 6:—జేటిదినము వైద్యుల సాక్ష్యము పుచ్చుకొనబడెను. మేయోహాస్పిటల్ రేడియోలాజికల్ డిపార్టుమెంటు అధికారియగు డాక్టరు హుంబుగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు సాండర్సుగారి మృతక శే బరపు యక్ష్మరే ఫోటోగ్రాఫులు వారితీసికొనిరియందులో వారిహృదయమునకును కడుపునందును ఇతర పదార్థములున్నట్లు స్పష్టమయ్యెననిరి.

లాహోరు సివిలు సర్జను డాక్టరు మాత్యూడుగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు కాన్స్టేబులు లవనసింగు డి నెంబరు 28 తేది సివిలు హాస్పిటలుకు తీసికొనిరాబడిరియందు అతని ఒడంబడింపు క్రమము కారుయందెననియు చెప్పిరి.

కేసు విచారణ అంతటితో రేపటిదినమునకు వాయిదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

నోటీసు

“ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అన్యూయిటీ కంపెనీ లిమిటెడ్” వారు విప్లవ భూపాల నూర్యనారాయణ చెట్టిగారిపేర ఇచ్చియుండిన సెం 258208 రు పాలిసి పట్టా పోగొట్టి పోయినందున, తొర్రునుండి ఒక నెలలోగా ఆతేదీన తెలుపకపోయినచో పై నెంబరుకు దూష్టి కేటు పాలిసిపట్టా యివ్వబడునని ఇందుముగముగ ఆంధరికిని తెలియబర్పడమైనది.

బొంబాయి } హెచ్. డి. జోన్ను,
29-10-1929 } మేనేజరు.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. కె. నెం 20/29

జేటిదినం:—(ముఖగ్రంథము) ఆ హాటి లక్ష్యయ్యగారి కొమారుడు పుల్లయ్య వయస్సు 30 సం॥ రములు వర్తక జీవనం, రేపల్లె.

విడిది:

రెన్సాకోడ్కోట్లు:— ఆత్మారి శ్రీరాములు, మరి కొందరు.

పైన తెలుపబడిన పెటిషన్ దారుడు 1920 సం॥ ౧౦ 5 వ ప్రావిన్సియల్ ఇక్వాలిటీస్ అక్టులోని 30 వ సెక్షను ననుసరించి ఈ కోర్టువారిచే 28-10-29 తేదీన జారీచేయబడిన ఉత్తరువు ననుసరించి ఇక్వాలిటీలుగా శిరార్థించబడి యున్నాడు. గాన ఋణదాతలు తమ హక్కులను గుంటూరు ఆఫీషియల్ గారి సమక్షమున యిశాపురము కొనవలెను.

విడుదల కాలము 28-10-29 తేదీ నుండి 6 నెలలు వరకుండును.

సబ్-కోర్టు బాపట్ల } ఎం. అనంతగిరిరావు,
2-11-29 } అడివనల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

ఈ మోటారునందు ప్రయాణము అత్యంత ఆనందముగా నుండును

దీనిని భరించుటకు గుఱువులు కూడినంత వరలో తక్కువగానే యుండును

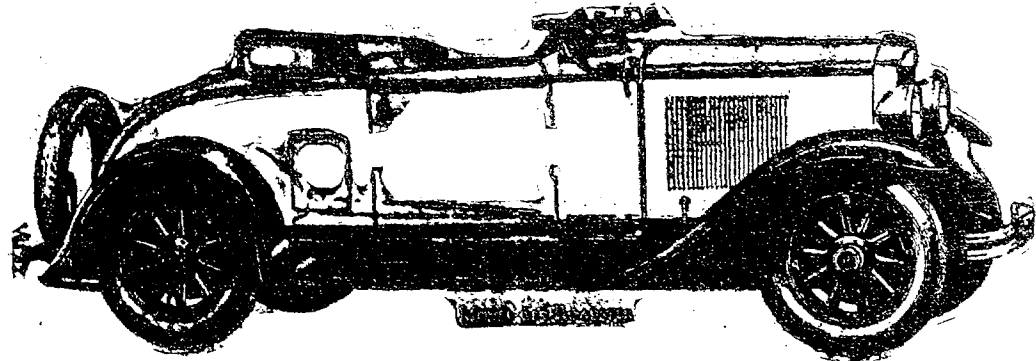
నిశ్చలమైన రెండు హైస్పీడ్లతో ప్రయాణమొనర్చును

ప్రస్తుతము వృద్ధిచేయబడిన గ్రహం-పేజ్ 4 స్పీడ్ ట్రాన్సుమిషన్తో గ్రహం-పేజ్ ఆటలు, ఎనిమిదులు మోటారు ప్రయాణమునందు నూతనోత్సాహమును గలిగించుచున్నది. గొప్ప గమనవేగముతో పరశ్రమగా పనిచేయుట, నిశ్చలముగాను, త్వరితముగాను మోపు వేగముతో ప్రయాణమొనర్చి, నిల్చుమైన గుట్టలెక్కుట, కులభమైన తక్కువైన తరుచుగా గలుగు గియరు షిఫ్టింగ్, కడలునట్టి భాగములు త్వరలో అటుగక దీర్ఘ కాలమునకు తక్కువభర్చుతో పనిచేయుట వగైరా కుగుణములిందు గలవు. గియరుషిఫ్ట్ల పరిమాణమైనది. రెండు నిశ్చలమైన గొప్పస్పీడులు ఈలాభముల ప్రాముఖ్యతను తెలుపుచున్నది మిగుల దగ్గరకున్న డిలరువద్ద ఒకకారు పరీక్షార్థ మెయ్యించబడియున్నది.

గ్రహం పేజ్ కారులో వివిధరకముల బాడీలు రోడ్ డ్రిఫ్టర్, కాబ్రియోలెట్, హాచ్, స్పర్ట్ ఫీటర్, 5, 6 ఛాసిసులమీద కట్టబడెను. ధరలు వేరేరు. 612 మాదిరికి తప్ప మిగతా వాటికి 4 స్పీడ్స్ అమర్చబడినవి.

మీ కొంతకై కారు సిద్ధము.

Joseph B. Graham
Robert B. Graham
Ray A. Graham

మద్రాసు రాజధానికి, మైద్రాబాదు, (డక్కన్) మైసూరు సంస్థానములకు: సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—**ఫ్రాడన్ బర్ట్** అందు కంపెనీ, 2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.
బ్రాంచీలు:—బెంగళూరు, ఉదకమండలం, సికింద్రాబాదు.
ట్రావెలింగ్ ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలకు:—సి. అబ్బాయి నాయుడు, హాల్ మకాం, విశాఖపట్టణం.
దక్షిణజిల్లాలకు:—టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్యర్, హాల్ మకాం, తిరుచినాపల్లి.
పశ్చిమజిల్లాలకు:—కాప్టన్. ఎ. డన్నింగ్, హాల్ మకాం, త్రివారం.
సబ్ డిలర్లు అన్ని జిల్లాలలోను గలరు.

1734

GRAHAM-PAIGE

సబ - కొర్సు } ఏ ఎస్ వీకాస్వామిఅయ్యర్.
బ - ట్ల } బి. ఏ సి. ఎస్.
4-11-29 } త్రివిసత్ సభాగ్రాహేట్ బిడ్డి.

arm

ఈ సబ్బును వాడకున్నచో సహజసౌందర్యమునల స్త్రీగూడ యితరుల నాకర్షింపజాలనిదేయగును దీనినే నిత్యమును వాడుచున్నచో సామాన్య సౌందర్యముగల యువతియైనను ప్రజల ప్రశంస నధికముగా బడయగలుగును స్త్రీల సౌందర్యమునకు ముగ్ధు లొలకు మొగమే ముఖ్యతగుము

ఇది చర్మమునకు ప్రకాశమును మృదుత్వమును కల్పించును తమగూడ యెల్లప్పుడును కలిగించును ఆతిమనోహర

ERASMIC HERB SOAP

మైన ఈ సబ్బునే యెల్లప్పుడు వాడుడు ఇది చర్మరంధ్రమును పుత్రపత్ర చుట్టయేగాక చర్మమునోని తిన్నగును పుష్టినికూడ కలిగించును సహజమున యన్యవసామర్యము పోషించనిది కాపాడును చర్మమునకు మృదుత్వమును కలిగించును దీనిని వాడుటచేత చర్మము యెల్లప్పుడు మృదువుగను సౌందర్యముగను యుండును

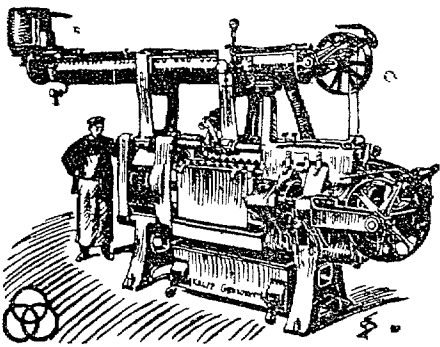

Made in England by the Manufacturers of the famous Erasmic Toilet Specialties

KRUPP AUTOMATIC OIL EXPELLER

జగత్ ప్రఖ్యాతి గాంచిన

క్రుప్ప్ ఆయిల్ యక్స్ పెల్లరు

ప్రపంచమున దంతటలొను గొప్పది యగు క్రుప్ప్ ఫ్యాక్టరీలో తయారుచేయబడినది దీనితో సమానముగా పని యిచ్చునది రెండవది లేదు

హిందూదేశములో పనిచేయు 600 యక్స్ పెల్లర్లలో 500 క్రుప్ప్ యక్స్ పెల్లర్లు అయివున్నవి అనలు యీ యక్స్ పెల్లర్లు నూతనమైన పని చేప్పడముచున్నది

పళ్లచక్రములు, వరమ్ము, కోనులు మొదలగు సామానులు అరిగకుండునట్లుగా స్పెషల్ క్రోమునీలుతో తయారుచేయబడినవి వేరుకల, కొబ్బరి, నువ్వులు, ఆముదము, అవిశి, ఆపాలు, గానుగ మొదలైన అన్ని నూనెలు తయారుచేయు ఆముదమును, నువ్వులు ఆడుటకు యీ యక్స్ పెల్లరు గాక యితర మేకర్లు పనికిరానివి వివాదములు సిద్ధముగా దొరకును

ప్రాప్తైటరు } సోల్ ఏజెంట్లు — ఆంధ్ర యింజనీరింగు కంపెనీ, సి.వి.రెడ్డిబి.ఎ. } యింజనీర్లు, బెజవాడ

కాంగ్రెసువారికి విదేశీయుల తంతివార్తలు

లేబరు ప్రభుత్వమువారి సూచనలు నానూర్య కాంక్షతో కూడుకొనియున్నవి

అలహాబాదు, నవంబరు 6 — అలహాబాదు కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శిగాకి యీ క్రింది మూడు తంతివార్తలు వచ్చినవి మొదటిది సామ్రాజ్య విచ్ఛేదక సంఘముయొక్క ఆంగ్ల కాపాకార్యదర్శియగు రెజినాల్డ్ బ్రిడ్జిమెన్ గారినుండి వచ్చినది అది యిట్లున్నది 'అధినివేళ ప్రతిపత్తినికూర్చి లేబరు ప్రభుత్వమువారి సూచనలు సామ్రాజ్య కాంక్షతో వాడికొని యున్నవని సామ్రాజ్య విచ్ఛేదక సంఘముయొక్క ఆంగ్ల శాఖవాగు తలచుచున్నారు ఇప్పుడు లేబరు ప్రభుత్వమువారు చేసిన ప్రకటన 1917 సంవత్సరపు ప్రజలనును వ్యవహారమును చూచుచు బాల్ డ్యూన్ బర్తెన్ గార్డు గారియొక్కయు, ప్రియన్ సముముయొక్కయు వద్దకులను సార్థించుచున్నది అధినివేళ ప్రతిపత్తి గవర్నమెంటును తిరస్కరించి, చంద్రాల్ న్యాయాంశ్రయ గమ్యస్థానము నుండింపఁపఱచిన యాచార్యుల సంఘమువారు తెలియబరచుచున్నా రిదేయ పరివాసమును నిజముగు భారతీయు డ్వేగను అంగీకరింపకు ఆంగ్ల ఐక్యత సంధి పత్రము, అశేటయలో నిరంశ వివాదము, చునాలో ప్రత్యేక కాళయము, ప్రత్యేక వాక్కు మొదలగునవి ప్రస్తుత లేబరు ప్రభుత్వముకూడ సామ్రాజ్యవిచ్ఛేద గతియున్నదని ఋణపుచేయుచున్నవి ఈ ప్రభుత్వమువారి పద్ధతులనైన యిట్లుండిప డేశములకు కనిపాంక్ష్యిదికై ప్రయత్నించునని యానర మెంబరు గారు

సోదరి శాంతిసంఘమువారి తంతి

రెండవ తంతి 'ఈవర శాంతిసంఘమువారికి వచ్చినది అది యిట్లున్నది, 'వారర జాతీయనాయకుతో సహా ధానము చేసినందుకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నందులకు విక్రీ కృష్ణలము గేశములో నన్నిపకముగారి యభిప్రాయము గమనింపఁపఱచి తెలిసికొనుట ప్రత్యేకముగా మిక్కిలి సంసింపుచున్నాము సంపర్కంపఁపఱచి, కేమము సమాధానపుత్తిలనే కాంగ్రెసుముగ్గులను తెలివి భారతనాయకుల యీ నూ నంగీకరింపగాక యని కోరుచున్నాము

ఖిజీ దీప్తు లోని క్రాంతికా కాంగ్రెస్ వారి తంతి

అన్ని జనులకు నోటింబ అదికారము సమానముగా ఉండుననని కావ్యభూషా వారతీయప్రభులు చేసినప్రతివాదన నిరాకరింపబడెను మృగను రాజీనామానిచ్చిరి

భారతీయునికి వ్యాప్తి పోర్టు నిరాకరించుట

న్యాయాంగ్ల భారతజాతీయ మహాసభయొక్క అధ్యక్షుడు డ్రెగ్లెనాద మోవ గారికి ఇండియా క ర్యాలయము వారు ప్యాస్ పోర్టు నిరాకరించినారు మెరికాపక్షమున లాహారు భారతీయులను వివాదము ప్రతినిధిగా నిర్ణయించుకొనుకొను కోరుచున్నార (ప్రేస్)

కడవ దీప్తి క్షు ముకేసపు కోర్టులో

1929 సంవత్సరం S C No 360 కులో

వాది — బుడి రామయ్య

And

ప్రతివాది — హరి నుమామ్మను అక్బరుసా హే, కొమారుడు గులాంహుస్సైని నాహేబు alias దస్తయ్య

వాదిపేరి ప్రతివాది 28-7-20 తేదీన వ్రాశి యిచ్చిన నివ ప్రానాలును బట్టి వా ప్రతివాది వైన నోడ్డి మొదలు చేరి రు 92-12-0 లుకు దావా ను దాఖలుచేసి వున్నాడు ప్రతివాదికి యిచ్చి మార్గు నోడులు గొయ్యిను తెప్పించుకొనుచున్నాడు సదరు వ్యాజ్యమును కోర్టువారు 16-11-29 తేదీన వాయిదా పోయినారు నాటికిని సగలు 11 ఘంటలకు ప్రతివాది కోర్టుకు హాజరుచు సరకు యేమైనా ఆక్షేపణల వున్నయెడల చెప్పకొనవలసి నది లేనంతలు యశస్వర్తిగా తీరుమానించి దక్షి యివ్వబడును

క.ప.

29-10-29

ఎస్ శ్రీనివాసాచారి,

— కరవున ప్రియ

భారతదేశము

ప్రభువులనభివందన

బర్మెను హెడ్ ప్రభుని ఆక్షేపణ.

లండన్, నవంబరు 5:—రాజప్రతినిధి ఎంతటి ధీమంతుడైనను, అతడు ప్రకటించిన విధానము ఎవ్వరినను సమర్థిస్తోయినా, అందులో గణము కన్పింపదు. అట్టి విధానమును నమ్ముకొన్నచో ఇండియా ప్రభుత్వమును సాగించుట సాధ్యము. దీనివలన భారతీయులు ఎట్లు తృప్తిపడదనని బర్మెను హెడ్ ప్రభువు ప్రభువులనభివందన అడిగెను. 1917 ప్రకటనను 1919 ఆక్టోబరు చెప్పినస్థితియందే యుండి రని నడుచుచున్నది.

పలుకుబడి అధికారము గల నాయకులు శాసనోల్లంఘనమును అకలంబించెదమని బెదిరించినపు డిట్టి ప్రకటనమును గావించుట మంచిదిగాదు. ఇండియా ఇంతకాలములో జొమినియను ప్రభుత్వముగ మారునని తేదీని నిర్ణయించుటకు విజ్ఞానము గలవారెవరును బాధ్యులను నొసంగ రనిరి. బాధ్యుల నెరిగిన వారెవరు ఇంతకాలములో జొమినియను ప్రభుత్వము నిచ్చెదమనరనిరి.

ప్రభుత్వమువారు పప్పులో కాలువేసిరనిరి. తప్పుదారిని ప్రవర్తించుచున్నారనిరి.

క్రూర ప్రభువు

ఇండియా విషయమై జొమినియను పదమును నూచింప నందులకు తాను సహ విచారింపచున్నాడనని క్రూర ప్రభువనెను. అట్టి నిర్వచనము నెవరును అంగీకరింపలేదనిరి. అది ప్రతినిధిమము మార్పజేయదగినది నిరమైన పదము గాననిరి. ఇండియా విషయమై ఈపదములను బాగ్రతగ తూచి వాడనలేననిరి. నాక్రూరప్రభువు డ్రిటిపు ఇండియా ఒకభాగముగ నుండుటకే ప్రభుత్వ విధానమును గమ్యస్థానముగ నుంచితీ మనియు భారతీయులు తమ వ్యవహారములను తామే మన జోక్యము లేకుండగనే, సాధ్యమైనంతవరకు నిర్వహించుకొను విధానమునే సంకల్పించితీ మనియు, పార్లమెంటు ప్రభుని ప్రకటనను కొంతవరకు అపహాసము పోగొట్టుననియు క్రూరప్రభువనెను. కాని ఆదివయమై ఆయనకు పూర్తిగ నప్పులేదు. మరల ప్రకటనమును గావించిన, భారత పరిపాలనమును గూర్చి ప్రబలిత భయములన్నియు పటాపంచలన ననిరి.

పీలు ప్రభువు

రాజప్రతినిధిని ఎట్లులైన గాపాడుటకు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఆతరుతను జూపిరి. ఇంతయు విచారకరమనిరి. ఈసంగతు లన్నిటిని ఎంతమాత్రము పాటింపక రాయలు కమిషనువారు తమ పనిని నిర్వహించెదరు గాక.

క్రొత్తవిధానము గాదు

పార్లమెంటు ప్రభువు ప్రభుత్వముతరపున ఇట్లు తెలిపిరి:—సైనుకుమిషనుల అనలంబించిన క్రొత్తపద్ధతివలన రాజప్రతినిధి ప్రకటనమును గావించవలసినట్లెను. ప్రజలు బెదిరింపులను గావించినను కాంక్షుచేయింపదలము గావించుటలో కష్టములేదు.

రాజప్రతినిధి క్రొత్తవిధానము నేదానిని ప్రకటించుటలేదు. ప్రాతదానినే విస్తరించి వెలుపుచున్నాడు.

జొమినియను ప్రతిపత్తి యను పదమును ఇండియా కుపయోగించుటలంపుతో ప్రకటనమును గావించలేదని పార్లమెంటు ప్రభువనెను. రాజప్రతినిధి ఇదివరలోనియమించిన నిబంధనలను చాటిపాడెను. ప్రభుత్వమువారికిగూడ అట్టికలంపు లేదు. కాలక్రమేణా భారతదేశముగూడ ఇతర జొమినియనులతో బాటు స్థానము నాక్రమించు నని ఈ ప్రభుత్వమువారేగాక గతప్రభుత్వమువారుగూడ ప్రకటించిరిని అందరికను దెలిసినవిషయమే. ఇదికానిని ఎవరైన నడుచు సాహసించురావని యడిగెను. భారతదేశ గమ్యస్థానమును జొమినియను ప్రభుత్వముగ ఏర్పాటుజేసి రని సైనుకుమిషనువారు తప్పుబట్టలేదనిరి. సైనుకుమిషనుల దానిని బాధించలేదని బర్మెను హెడ్ ప్రభువు మధ్యను లేచి బదులిడెను.

పార్లమెంటు ప్రభువు:—నా రెవ్యూభ్యంతరమును జూపలేదంటిని, అంతకంటే ఏమియు అనలేదనిరి. కాని రాజప్రతినిధి ప్రకటనను ఈ కమిషనును జేయవలసినది గాదని సైనుకుమిషనులు ఆక్షేపించి రనిరి.

అది సమయానుకూల మగునో కాదో, దానివలన కలుగు ఫలితము లేదో, ఏమాటలతో ఆ ప్రకటనములను చేయవలసినది రాజప్రతినిధి కే వదలవలెననిరి. విశ్వసనీయుడైన రాజప్రతినిధిమాటను ప్రభుత్వమువారు అనలంబించుట అధికార మున్నదనిరి. సైనుకుమిషనులను భారతదేశగమ్యస్థానమును మార్చుటలేనని కొరలేదనిరి. చివరకు జొమినియను ప్రభుత్వముగానే భారతదేశ మేర్పడవలెనని ఈ ప్రభు

రోగము లన్నిటికి ఒకేమందు పిన్న పెద్ద లంగరికి గుణమిచ్చును. మృత్యుంజయధార కంపెనీవారి

MIRTUNJAIDHARA

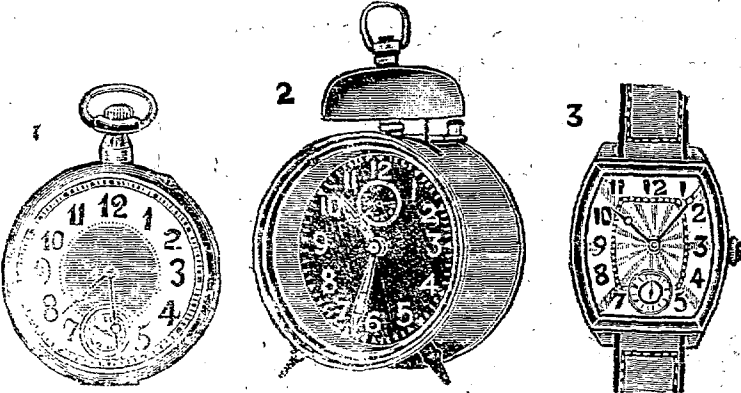
మృత్యుంజయధార

బహుకాలము పరిశ్రమయొనర్చి అనుభవముమీద తయారు చేయబడినందు నూరువ్యాధులకు ఒకేమందు. ఉపయోగించవలసిన విధానము వేర్వేరుగా నుండును. ఈమందును జేబులో నుంచుకొని, రైల్వేమీద, సముద్రములమీద ప్రయాణ మొనర్చునపు భయము ఏమి ఉండదు. ఏదైన అస్వస్థ గానుండిన యీసుండు నుపయోగింపుడు. ఉపగించవలసిన విధానపద్ధతులు, పార్శ్వలతోకూడ పంపబడును.

ధర పెద్దసీసా 1/- చిన్నది 0.8-0 సాంజిత్ 0.4-0 పోస్టల్ డ్రాంగ్ ఖర్చులు ప్రత్యేకం. ఒకేమారు 4 సీసాలను కొనేవారికి ఒకసీసా ఖరీదు లేకనే నివ్వబడును. అనకాశమును పోగొట్టుకొనవద్దు.

Address:—
MIRTUNJAIDHARA Co.,
No. 69, Raja Katara, Calcutta.

ఈ గడియారములు ధరలేకనే ఉచితముగా యివ్వబడును
త్వరపడుడు లేక ఈ అమూల్యమైన సావకాశమును పోగొట్టుకొని చింతించెదరు

ఓటో సంగంధసాగర్

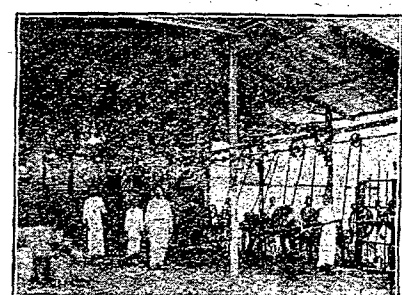
ఈ ఓటో నూతన పుష్పములసారము, సువాసననుండి తయారుచేయబడినది. దీని సువాసన యెట్టిమార్పులేకనే ఒక వారము దినములవర కుండును. ఇందులో హానికర మగువస్తు వేదియు చేరుటలేదు. ఒకదఫా 6 బుడ్లు ఆత్మగను తెప్పించునట్టివారికి నెం. 3 బంగారు గిట్టు ముంతేలి గడియారమున, 5 బుడ్లును కొనినవారికి నెం. 1 జేబు గడియారమును, 4 బుడ్లును కొనువారికి నెం. 2 టైంపీసును ఇనాముగా పంపబడును.

బుడ్డి 1కి ధర ర. 1.4-0 తపాత్ ప్యాకింగు ఖర్చు ప్రత్యేకము. విలీనము:—
INTERNATIONAL TRADING Co., No. 57, Clive Street, Calcutta.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్,

43. హరినరోడ్డు, మాంటూరోడ్డు, మదరాసు.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి.
బి. ఏ., ఎమ్. బి. సి. ఎస్.,
భిషగత్నగారిచే
స్థాపింపబడినది.

వనంతకుసుమాకరం

ఈదేశము సకాలమునందు నెయ్యి, తేనె అనుపానములతో నేవించినయెడల సకలవిగములను మూత్రసంబంధపు రోగములను, క్షయరోగమును నిర్మూలము జేయును. ఆయుస్సును, భాతుపుష్టిని, శరీరకాంతిని వృద్ధిజేయుటలో నిది సుప్రసిద్ధమయినది. వెల 1 రులం రూ. 40. 20 మాత్రలు రూ. 5. క్యాబులగులు ఉచితము—వీజెట్లు కావలెను.

త్యమువారే గాక గత రెండుప్రభుత్వములు గూడ అదే సంకల్పముతో నుండిరి.

స్వాతిస్వరీప్రభువు తక్షణము జొమినియను ప్రభుత్వమునిచ్చెదమను అభయము నెపుడు నీయలేదనియు, కొన్నివరకు లకులోనై ఇచ్చెనుంటిమనియు ఆ వరతులు నెరవేర్చుటను బట్టి ఇచ్చుటయో ఇవ్వకుండుటయో ఏర్పడునని స్వాతిస్వరీ ప్రభువనెను.

సర్ బాక్ సైనును మరితర కమిషనులు చర్చను వినిరి.

సైనును కమిషనును న్యూనతరచితి మన్నమాట నిజమే, అనగా సరిగా వారితో ఆలోచించలేదని పార్లమెంటు అంగీకరించుటచే తాను తృప్తిపెందిననియు ఇదివరలోనున్న అపహాసములు పార్లమెంటు ప్రభువు మన్నగువారి ప్రత్యుత్తరములతో విడిపోయినవియు రీడింగుప్రభు వనుచు ప్రభుత్వచర్యవై ప్రతి హాలవ్యాఖ్య యుండదనియు నుడువుచు తమ తీర్మానమును రీడింగుప్రభు పుపసంహరించుకొనెను.

భారత వైమానిక తహాలమార్గమును మార్చుటచే ప్రస్తుత మావిమానములలో ప్రయాణికు లనేవారిని గొంపోలించలేదని బెన్సు గార్లు ప్రత్యుత్తరం బిచ్చిరి. ఈమార్పుచే ప్రయాణికులకు ఏర్పాటు చేయవలసియున్నది. ఇదొక 15 రోజులలో జరుగును.

బెన్సు గారి ఇండియాపయనము

(రూటరు)

లండన్, నవంబరు 5:—త్వరలో బెన్సు గారు ఇండియాకు యధికారిత్వ వల్లెదరనుట నిజమాయని యడుగ బెన్సు గారు లేదనిరి.

కరాచి బొంబాయి వైమానిక ప్రచారము ఎన్నడు ప్రారంభమగునో బెన్సుగారిని వింటున్న ప్రభునకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

వక్రిత్తు

ప్రధాన న్యాయమూర్తిపదవి

(రూటరు)

లండను, నవంబరు 5:—వక్రిత్తు ప్రధాన న్యాయమూర్తి పదవికి తగిన శాసనములను మార్పుటకు తాను ఆలోచించుట లేదని బెన్సు గారు గ్రాహంపాల్ గారికి ప్రత్యుత్తరం బిచ్చిరి.

ఇరాకును 1932 లో జాతిసమితిలో జేర్చుకొనుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సిపార్సు జేసెదరట ఇరాకుతో 1927 లో జేసికొన్న ఒడంబడికను అమలు జరుపరట.

విదేశవార్తలు

రాజప్రతినిధి ప్రకటనము

రీడింగు, బర్కెట్ హెడ్ ప్రభుని బెదరింపులు
పనికిరావు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవం 4 — రాజప్రతినిధి ప్రకటనమునకు వ్యతిరేకముగ నోవువారము కాసుని బెన్ను గారు స్పష్టముగా దెలియజేసిరి మగ్నోనాల్ గారుగూడ ఇందుల కంగీకరించిరి. ఇంతివల్ల పునభయని పిదప ప్రధానామాయుడైన ప్రకటనమును ఆమోదించెను ఈ సభాసంతరమున బెన్ను ఇర్విన్ ప్రభువు కలిసి మాట్లాడిరి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇర్విన్ ప్రభుని ప్రకటనమును పూర్తిగ బలపరచెద మని యభిప్రాయమిడిరి ఆ విధానమును ఆమలు జరుపుటలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు కుడిభుజముగ నిలచెదనని ఇర్విన్ ప్రభువు అభిప్రాయపడిన అనగా వ్యవహారము శృతిమించి రాగమునబడుచో కామస్పృహలో పరాజయము నెదుర్కొని ఎన్నికలకు సిద్ధమని కార్మిక ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారని అంతియగాని అన్నమాటను తిరుగజాల మనుచున్నారని అందుచేత రీడింగు బర్కెట్ హెడ్ ప్రభువుల బెదరింపు లాభములేదు

బ్రిటిషు ప్రతినిధి ప్రాయము

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రకటన మొదలు కొన్ని మరణములతో రాజప్రతినిధి ప్రకటనమును ఆమోదించినను బర్కెట్ హెడ్ ప్రభుని ప్రకటనమునుబట్టి ఆ ప్రతినిధి తన యభిప్రాయమును మార్చుకొన్నది రాజప్రతినిధి ప్రకటనము అనవసరమనియు, అపకారముగ నున్నదనియు ఎంతమాత్రము ఆసరగోయము కాదనియు నుడువుచున్నది

మార్నింగ్ పోస్టు ప్రకటన మొదలు ప్రతికూలముగ నుండి ఇప్పుడు అనుకూల భావమును జూపుచున్నది తారీఖులేని చెక్కు ఎట్లు అనాదరణీయమో రాజప్రతినిధి ప్రకటనముగూడ అట్లు లనే అనాదరణీయ మనుచుండెను దీనిని ఆమోదించినచో సంస్థానాధీశ్వరులకు హాని కలుగు ననెను వారితో జేసికొన్న ఒడంబడికలు నిష్ప్రయోజనము లగుననెను నైపునకుమిషను, సెంట్రలు కమిటీవారు ఇండియాలో తిరిగి పెక్కుకష్టములకు, నిష్కారములకును ఓర్పుకొని సంచారము గావించినపిమ్మట రాజప్రతినిధి ప్రకటనమును గావించుట భావ్యముగాదు కాని ఇటీవల ఈ యభిప్రాయములను మార్చుకొని డెయిలీ మెయిలు వ్రాతలు అబద్ధములకు పుట్టినిల్లునుచున్నది విషయవ్రాత లను చున్నది రాజప్రతినిధి ప్రకటనము మార్నింగ్ పోస్టు ప్రకటన ఇప్పుడు బలపరచుచున్నది అసందర్భపు బెదరింపులలోనికి ప్రవేశించిన భారతదేశీయమహాజనసభవారిని నిరాయుధులుగ జేయుటకు వారు తిరుగబడకుండ జేయుటకై రాజప్రతినిధి ప్రకటన మునుగావించె ననుచున్నది

ఫ్రాన్సు దేశమున పండనవిధానము పనిచేయుననుకొనుట శాల తప్పనుచున్నది

సర్ జోయిన్సు హిక్కుగారు

మార్నింగ్ పోస్టు ప్రకటనలో ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు — రాజప్రతినిధి ప్రకటనము భారతదేశమున పులిని విచ్చలవిడిగ విడుదలచేసినది నైపున కమిషనరులను తిరస్కరించుట గాని జేరొకటిగాదు 1917 ప్రకటనమునకు జేర్చబడిన నిర్బంధములు నాశనమగుచున్నవి ఇదివరలో ఇండియాకు ప్రసాదించిన సంస్కరణములను తగ్గించుటకును, తీసివేయుటకును నైపున కమిషనును అధికారమున్నది భారతదేశపరిస్థితు లన్నిటిని చక్కగా నెరిగిన మనముందరము నైపున కమిషను ఇట్లులే జేసి తీరెద రనుకొనెదము

డెయిలీ మెయిలు విలాపము

ఇర్విన్ ప్రభుని ప్రకటనమును ఆయన కార్యనిర్వాహక పర్షు అంగీకరించలేదనియు రాష్ట్రీయ గవర్నరుల ఆమోదమునుగూడ బడయలేదనియు వ్రాయుచున్నది డెయిలీ మెయిలు ప్రకటన, డొమినియన్ ప్రభుత్వము నిచ్చెదమని ప్రకటించుటచే మిన్ను విరిగిపడునని భయపెట్టుచున్నది భారతదేశాధికారము అతివాదుల హస్తగతమయిపోవునని భయపెట్టుచున్నది పిదప భారతప్రతినిధి తంతమాత్రము గారనుచున్నది. గత 10

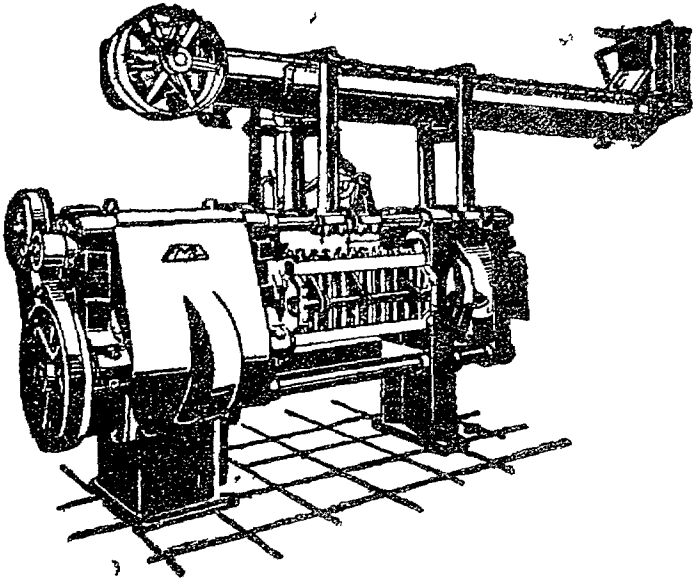
1 శేరు రూ 1-12-0
5 శేరు రూ 7-8-0

సాలా యంత్ర సంతోషి

(రిజిస్టర్డ్)
1 శేరు రూ 1

84 చెట్ల దినుసులు ఆవునెయి కలిసిన లేహ్యము మేహపాడలకు సవాయి, స్త్రీల కుసుమవ్యాధులకు ఆమోఘము. దీర్ఘ ఉడుకులకు, శుక్ల నష్టము, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల ఋతువ్యాధులకు గ్యారంటి
జి. యన్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామానాయుడు వేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

చ ము టు తీ యు మె పి న రి

రోలర్ యంత్రములు, నూనె ఎక్సు వెల్లరులు, ఫిల్టర్ ప్రెస్సులు, చములు పంపులు.
పూర్తివివరములకు, ధరలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను
కొయంబత్తూరు మధుర **VOLKART BROS ENGINEERS** బెంగళూరు జోవాడ
ఆర్టీనియన్ వీధి మద్రాసు.

వా స క ష ర బ త్తు
దగ్గులకు, జలుబుకు, సుప్రసిద్ధమైన నివారిణి
వాసక షరబత్తు మిక్కిలి కపహరమైనది, రోగములచే గలుగు ఈడ్పులకు గుణమును గలిగించుచు దగ్గును తగ్గించి, స్వేచ్ఛగా కఫమును త్రోసివేసి, రొమ్మునందు గలుగు బాధను హరించును రొమ్ముపడితము న్యూమోనియా వ్యాధులకు ఇది ఆమోఘమైన గుణమునిచ్చుచున్నది
ఈ మాదిరిగానున్న అనుకరణములను చూచి మోసపోకును

BENGAL CHEMICAL & PHARMACEUTICAL WORKS Ltd.,
15, COLLEGE SQUARE, CALCUTTA.

సంవత్సరములనుండి ఎన్నికదారులకు వశపరుచుకొనుటకు నేర్పుకొనిరట ఈ భారతీయతీవాదులు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునై ధ్వజమెత్తుచున్న ప్రాచ్యదేశమును సామ్రాజ్యము అగాధములోపడి పోవుననుచున్నది వీనాలో గల్గిన అల్లకల్లోలమే ఇండియాలో గూడ తటస్థించు ననుచున్నది ఇది లంకామైదుకు కడపటి చెప్పు యగుననుచున్నది 62,00,00,000 పానుల భారతదేశ ఋణమునకు భద్రములేక పోవును ఇదిగాక ఇండియాలో నైత్యలు, పల్లిగుమలు, గనులు, ఫ్యాక్టరీలు, కాఫీ తోటలు తోటలందు పెట్టుబడిపెట్టిన బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము ముప్పునిచ్చును ఇండియాకు సొనిగియును ప్రభుత్వము నిచ్చుటచే గ్రేటు బ్రిటన్ నుండి వచ్చునట్లు గోల్డ్ ఫండ్ నివసించుచున్న ఇండియను సెవిల సర్వంటులుగూడ తప్పక పించులను నష్టపడెదరట కాన బాల్టిక్ సెగారోక యభివృద్ధి తీర్మానమును చెప్పి ఈ గొప్ప విపత్తును తొలగించవలె ననుచున్నది

చంద్రా నర్సరీతోటలు - నేలం జంక్షన్
8 సం॥ అంటుమిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర, పండ్లు 7½ జామ, దాలిమ, అంజూరు, అంగూర్, గులాబి, త్రోటన్ను, పూలచెట్లు డబ్బు రూ 5. స్వదేశ తర్కారీ, పూలచెట్లు, స్వదేశ తర్కారీ, ఫలవృక్షవిత్తులు, ప్రతిదినును 24 పాకెట్లు రూ 2½ Ditto 12 పాకెట్లు రూ 1½ కాట్టలూగు ఇశా.
Chandra Nursery, P O Salem Junction

దంత చూర్ణము
డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి 1-4-0
ఈ దంతచూర్ణముతో సండ్లుతోముటవలన చిగుర్లుగట్ట పడును చిగుళ్లనుండి రక్తముకాకుండును నోటదుర్బాస లేకయుండును పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు

హిందూసభ

నవంబరునెల 6వ తేదీని బెజవాడలో జరిగెను

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ కా నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి యుపన్యాసము

శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులు గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ ప్రతినిధులై రకు స్వాగత మొసంగుచు, ఈ ఆహ్వానసంఘమున కధ్యక్షులుగా నుండుటకు తమ కెట్టియధికారమును లేకపోయినను తమకా పదివి నొసంగి నండుటకు కృతజ్ఞతనవలెనున్నచు, హిందూసంఘ సంస్కరణా వశ్యతనుగూర్చి యిట్లు ముచ్చటించిరి

“వర్తమానకాలమునందు మనము చాల సందిగ్ధస్థితియందున్నాము హిందూమతసభ యనుపేరువచ్చుచున్నాను ప్రతి ఫలితమందువారు మనలో నున్నార పరసంఘములవారికి ప్రతి కూలముగా పనిజేయునట్టిదేమో యని యనేకుల భయకారణము. ప్రపంచమును సామాన్యముగా నే మానవులకైనను ఆత్మరక్షణము ప్రధానము తాను నిలచియుండిననే ప్రపంచముండును కాబోయిన ప్రపంచమును పోవును భారతదేశమునం దిరువది రెండుకోట్ల హిందూసంఘములు గలరు ఈ దేశమున హిందూ మతానుబంధము మతకలహము లున్నవి ఏటేట అనేకమంది హిందువులు క్రైస్తవమతమునందు కలియుచున్నారు హిందూసంఘమునందే అస్పృశ్యులను పెక్కుమంది గలరు అట్టి సందర్భములో మనము శ్రుతి, స్మృతుల శకునంబును చూచుచునా కేవలము నిందింపవలసిందేనా? లేక నిర్దమండి మేల్కొంచి, మన శక్తుల విజృంభింపజేసి అమృతయ మార్గముల నారయవలయునా? ప్రయత్నము సలుపుటయే పురుష ధర్మము హిందూ మతసభ హిందూ సంఘమునందలి దురాచారముల నణచివేసి, సంఘమును ఉద్ధరించుటకై పాటుబడుచున్న సంస్థయేగాని, అనూయాద్యేషములతో ప్రారంభింపబడిన యుద్ధము మెన్నటికిని గాదు

ప్రపంచమునం దేవనిని కొనసాగింప దలపెట్టినను ముందుగా తనయొక్క శక్తిని గమనించుకొనవలెను అనంతరము తన ప్రతికూలంబుల బలబలముల గుర్తింపవలెను “స్వధర్మనిర్దేశం శ్రేయః పరధర్మో ధర్మావహః” “యదాయదాహి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతి భారత” యను గీతావాక్యముల నెల్లరు నుచ్చరించుచునే యున్నారు ప్రతివిషయమునకు స్లోకములు, జదివి ధర్మ రూపమును నిర్ణయించుచునే యున్నాము కాని ఈ ధర్మస్వ రూప మెట్టిది? పురాణ యుగముందు, పూర్వకాలము నంజ్ఞ నీ ధర్మము లిట్లే యుండెనా? లేక ఏదైనను మార్పుల కలిగినా యని విచారించవలెను మానవుని నిత్యజీవితమునం దొకేవిధముగా నెట్టిమార్పులు తోడనే సజీవమైయుండిన జాతి ప్రపంచమునం దెచ్చటను గన్పించుటలేదు నాలుగైదు వేల సంవత్సరములకు పూర్వము ప్రచారములో నున్న ధర్మము లిప్పటికిని పాటింపబడవలెనా యను విషయమును విచారించవలెను. భగవద్గీతయందు శ్రీ కృష్ణుడు “చాతు ర్వర్ణ్యంయయా సృష్ట్యం, గుణకర్మ విభాగళః” యని నెలవిచ్చి యున్నాడు కాని వర్తమానకాలముందు నాలుగు వర్ణములే గాదు, నాలుగు వందలలో లేక నాలుగువేల కులము లున్నవో చెప్పబాలము వీరిలో నెవరధికుల? ఎవరు అల్పుల? నిర్ణయింపబాలము ప్రతి వర్ణమునందును భత్తరుచితముగు సాధికార్యత లున్నవి అంగీకరించినచో యిన్ని కులభేదములే యుండబట్టవు కాని మనకు సంకల్ప మొకటియు, ఆచరణ మరొకటిగా నేర్పడినది పెద్ద చిన్న జాతుని యేర్పడి మనలో సంఘభావము నశించుచున్నది అందుచే హిందూ సంఘముయొక్క బుముక్తముగా క్షీణించుచున్నది అనేకులు మతాంతరాలై పోవుచున్నారు హిందువుల ఆచారధర్మములను పాటించు జనులలో హిందూధర్మ మెంతవరకు గలదు? హిందూ జనుల సంఖ్య పుణ్యస్థలమున్నదా? క్షీణించుచున్నదా? హిందువులు గుణించుచున్నారా? సంపన్నులును నైయున్నారా? దేహము శోభనముపెట్టునైయున్నారా లేరా? యను మొదలయినవిషయములను ముందుగా విచారించవలెను హిందూసంఘమునారట్టి యభివృద్ధిని బడయనిచో వారిని బలాధ్యులుగను, సంపన్నులుగను, శాశ్వతంతులుగను జేయుటకు మార్గ మేమని యాలోచింపవలెను “జీవన్ముక్తిదాశీ పశ్యతి... ..” యని పెద్దలు చెప్పి యేయున్నారు మనసంఘ విట్లు నానాటికిని క్షీణించుచు తుదకు నామమాత్రముగా నిలువలినదేనా? పూర్వకాలమందెట్టి పోలికగాని లేక, ఎన్నటికప్పుట ఎవరికినారు సంపృష్టి విహించియుండెదవారు. కాని నాటిపరిస్థితులను అధునిక

పరిస్థితులకు నంతయో అంతరముగలదు వర్తమానకాలమునందు విరివియును ప్రయాణసౌకర్యాది వివిధముగు మార్పులైన సంపన్నులు గానివారు బలవంతులు గానివారు వికారములైనవారు పోటికి తాళలేక పడిపోవుచున్నారు అందుచే ప్రస్తుతము హిందువుల బుహిషస్థితి హిందూ సంఘముయొక్క పతనమును నూచించుచున్నది బ్రాహ్మణ్యశ్రుతియ, వైశ్య, సూద్రులముల వారెవరును తమధర్మమును తాము గర్వించుటయేలేదు “గుణకర్మ విభాగళః” అని గీతావాక్యప్రమాణ మున్నందున పూర్వము గూఢ ప్రధానముగా నుండియుండెను నేటికాలమునం దీగుణకర్మ విభాగముజేసి, వర్ణాశ్రమ ధర్మములకు పునరుద్ధరించెదమనిన అది ఎన్నటికిని కానిపని. ఉద్యోగముల నాశ్రయించియు, తదితర వ్యాపారవృత్తులందు ప్రవేశించియున్న బ్రాహ్మణాదిసంఘములు వానిని విగర్హించుటకు సాధ్యమునా?

మన మవలంబించు ధర్మములు నిత్యములా, నైమిత్తికములాయన విచారణకు గడంగవలెను స్త్రీధర్మము, జాతిధర్మము, సంఘధర్మము, కులధర్మముదిగాగల వన్నియు నైమిత్తిక ధర్మములు వీనినే ప్రధానమైన గానినిగా జేసికొనినచో మనము సంకుచిత భావబద్ధులమై పోయెదము ఈ దేశమునందు భారతీయులను ముప్పదిమూడుకోట్ల జనసంఖ్యగలవారమై యుండియు, ఆత్మశక్తి లేక పరాధీనులమై యున్నాము ఇందులకై ఆర్థిక, మత ర జీవ్యాభివృద్ధి లాభరమని పలువురు పలు విధములుగా నూచించుచున్నారు కాని ఈమతము, రాజకీయము సాంఘికము లన్నియు కలసి అన్యోన్య్యాకృతములై యున్నవేగాని, ప్రత్యేకముగా ఏయొక్కటియు లేదని నాడుచి ప్రాయము బ్రాహ్మసంబంధముగు ధర్మమునుగాక, ఆత్మకు సంబంధించిన ధర్మమును మన మవలంబించవలెను ప్రపంచములో నిత్యమైన ధర్మమనకును, అనిత్యమైన ధర్మమునకును సమన్వయము గల్పింపవలసిన ఇట్టిస్థితి ప్రస్తుత పేర్పడినది టర్కీదేశమునం దిదివరకు కేవలము మతమే ప్రధానముగా నుండినన, కెమల్ పాషా మత రాజకీయ సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టి ఆచారములను మార్చివేసెను అందుచే నాదేశమున కెట్టిస్థితి ను నాట్టి లేదు మనదేశ మొక్కటతప్ప ప్రపంచములో కేవల మొక్కమతముకైనే యాధారపడిన దేశము మరొకటిలేదు కాని యీ నాలుగైదువేల యేండ్లునుండియు వచ్చుచున్న హిందూమతమైనను ఒకేవిధముగా లేదు మనయం దేదైనను యొక సంస్కరణము ప్రవేశపెట్టబడినచో మతమునకును అట్టిసంస్కరణమునకును గల సంబంధ మేమి? మతము ఆత్మకుమాత్రమే సంబంధించినది భగవద్గీతలో చిట్టచివర “సర్వసర్వాత్ పరిత్యజ్యమామేకం శిరణంబ్రజ” యని భగవాను డుపదేశించియున్నాడు. తాత్పర్యముగా నెన్నిటి నవలంబించినను, చిట్టచివర కాత్మోద్ధరణకు కావలసిన కాత్మోద్ధరణము నవలంబింపవలెననిదే చెప్పబడియున్నది వర్తమానకాలమున మనయందున్న లోపముల ననేకముగా సంస్కరించుకొనవలసి యున్నారము సత్యమును, కాశ్యోతమైన ధర్మము నవలంబింపవలెను ఇందులకై వర్తమానకాలమునందలి యాచారములను కొన్నింటిని మార్చజేసికొనవలెను అందులకై గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయ రంగమునందు ప్రవేశించినదాది నైతికజీవితము క్రమమైనదిగానిచో రాజకీయములందు నైతికము ప్రయోజనము లేదని వారు చెప్పెను న్నారు అధునిక కాలమున డెమోక్రసీ, (ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము) ప్రజల వోట్లపై నాధారపడియున్నది అటులేనచో మన మతధర్మము, మన సాంఘికధర్మము లెవరిచే పోషింపబడవలెను? అజ్ఞులును, అపరిణత బుద్ధి, జ్ఞానములు గల సామాన్య జనుల యభిమతములకు మీరు బద్ధులయ్యెదరు కావున మన దేశములో మనలను క్రుంగదీయు దురాచారములు నశింపవలెను

మన దేశములో “కారదా బిల్లు” ప్రవేశపెట్టబడినపుడు మతము నాశనమైనదని కొందరనిరి (ఒకరు — యధార్థము)

ఉపన్యాసములు — కొందరట్లు తలంపవచ్చున అవిషయముతో నాకు పనిలేదు కాని మనసంఘ మెప్పటికైనను బాగుపడి, యభివృద్ధికి రావలయుననిన మన సంఘములో బలము, శక్తి, వికారములుండు టావశ్యకము మన హిందూ సంఘమునం దస్పృశ్యులను ప్రత్యేకించినందువలన మన సంఘము క్షీణించుచున్నదని గాంధీమహాత్ముడు చెప్పియున్నారు ఇప్పుటచేసినవారందరిలో నెల్లయందు గాని తదితర బహిరంగ కర్మముల పంచములను ముట్టుకొననివారు లేరు కావున నిర్బంధముగా మన మిప్పుడు చేయక తప్పని పనిని బుద్ధిపూర్వకముగ నమ్మి చేయగోరుచున్నాను.

అస్పృశ్యులను మనలో జేర్చుకొనుట మనకొరకే. వారికి జ్ఞానోదయము కలిగినచో వారిని అస్పృశ్యులము పంచముజాతి వారిని మనము దూరముగా ప్రత్యేకించునంతవరకు బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారును స్వర జ్య సిద్ధికి బనకడ యొక సామగా నూచించుచుండు సర్వోత్తమ ధర్మము నదర్శించినచో నాకెట్టి యభ్యంతరములేదు కాని అటులా ధర్మము నదర్శింపబాలనిచో “గతానుగతికో లోకాః” యని యూరకుండక మన కనువగు నట్టియు, ఉచితమైనట్టియు సంస్కారములను గావించుకొనవలెను వర్తమానకాలమునందు హిందూసంఘమును బలియము జేయవలసిన బాధ్యత మనమెన్నది మనుజులు కృతించి పోవుచున్నార గొప్పగొప్ప మేధావులు మదుమేధావులు ఆల్పవయస్కునందే గతించుచున్నారు ఆయురారోగిని పగిలించుచున్నది శరీర పాటనము నశించుచున్నది అహింస, శాంతి, శ్రమ, దమాది కాశ్యోత ధర్మములను పోషింపవలయునని అకాశ్యోత ధర్మముల అంతగా ప్రధానముగావు సార్వభౌమ గాఢ్డెలు సుగ్రులైనవారిలె నీటి స్త్రీలుకూడ ప్రభులగువారగు నట్లు గారి అభివృద్ధికి తోడ్పడవలెను

మనకు ఆంతరంగిక శత్రువులలెనే బ్రాహ్మణ్యభ్రతులు గూడ నున్నారు విదేశీయులు వన బ్రాహ్మణ్యభ్రతులు. మన మతములోని సేధాసంపన్ను లనేకులు పరమతములందు జేరుచున్నారు అట్టిగ రిని తిరిగి మన సంఘములోనికి, మన మతములోనికి తెచ్చుకొను ప్రయత్నము చేయవలెను ప్రపంచమున కంతటికిని మనము కాశ్యోతమైనధర్మమును జూపవలెను. భారత వర్ణము తప్ప మరొకదేశ మట్టిధర్మమును ప్రపంచమునకు ప్రబోధింపబాలదు “అహంబ్రహ్మస్మి”, “సర్వం ఖల్విదంబ్రహ్మ” యనెడి సిద్ధాంతములు మరొక దేశమునగారి, మతమునగారి లేవు అందుచే సిద్ధాంతములకును, ఆచరణకును సమన్వయము కలుగజేయవలెను అందులకు బ్రాహ్మణ్యరంగపరిష్కర్షి యావశ్యకము” అనిపల్కి సభాధ్యక్షులకు డాక్టరు సూరిగారిని గూర్చి సభుల కెరింగించుచు, వారు ముడ్రసిద్ధులైన నాయకాధిపతులయై, హిందూమతమున, హిందూసంఘమును ఉద్ధరించుకై బద్ధకంబులై కృషిసల్పుచున్నారనియు, అట్టి గారిని అధ్యక్షులుగా నుండుమయు పని ప్రార్థించుచున్నామనియు పల్కిరి (హర్షధ్వను)

శ్రీ దుర్గారావు రామవంధ్యయ్యచౌదరిగారు ఉపపాదనన బలపరచుచు డాక్టరు మాంజీగారి గుణగములను కీర్తించిరి.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్ర భాషాహిందీప్రచు ప్తకము — రామనంద శర్మగారు	0-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము) — కే నెంకటరమణ రావుగారు	0-8-0
కారదాంబ, (స్త్రీధర్మబోధిని) నాటకము — టి. శ్రీనివాసరావువాచార్యులుగారు	0-4-0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు) — శిరోజూషము, వేంకటరంగాచార్యులుగారు చాలఉపయోగకరము చేయూనిమును. 1-4-0	
ఆంధ్రోద్యమము — మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు, శిర్కానములు చిత్రములు గలవు. 1-8-0	
ఆత్మజ్ఞాసాంఘము — పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు శరీరము విడిచినవరకు ఆత్మస్థితినిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0	
త్రయవక్త్యపాఖ్యానము — మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశాస్త్రిగారు ఆయిదాశ్వాసము రసవత్ప్రసంగము అద్భుతకల్పనములతో నింకెయున్నది 1-0-0	
గురుబోధామృతము (వేదసారగ్రంథము) — శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు భక్తిరసపరిపూరితములగు పాటలు 0-4	
తిలకు మహాశయిని, సంపూర్ణముగ జీవితము	
ల — మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు డిమ్మి 420 పుటలు 2-4-0	
తత్వమంద్రికా (ప్రచుభాగము) — సన్నిధానము నూర్య నారాయణశాస్త్రిగారు 1-0-0	
సంగీత శకుంతలము	0-8-0
మహర్షి దేవేంద్రానాథ రామారామగారి స్వీయచరిత్రము — మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు పత్రికవర్తకము ముఖ్యముగ జరుపవలసినది పెదరైట్ల కాగితము పుటలు 214 కాగితములైనవి (కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే కలవు) 2-8-0	
ఆంధ్రకల్పచింతామణి (సటీకము) — పారనంది రామశాస్త్రిగారు 0-1-	

పోస్టుకర్షులు ప్రత్యేకము
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమున,
నెం 7, తంబు సెట్టిపేటి, బార్లెలపుక, మదర

అమృతాంజనము

అన్ని
నొప్పులకు దివ్యమృతము
అమృతాంజనం డిపా
బాంబాయి తి మదరాసు

శ్రీ మణిజ్యోతిషాలయము,

గుంటూరు.

1- మంచి జ్యోతి వహించిన గొప్ప జ్యోతిషులచే
2- ఎంతో వినిది ఇందు గొప్ప విహారులు 3- సర్టిఫికేట్లు,
కత్తు సంగీతవారును గలరు వీరి ప్రశ్నోత్తరముల ఆమోదము
ముందు చూపారు ములా నిర్ణయములు జాతకముల విశ్లేషణ
ములు, రాశిచక్రములు లగ్నములు, గ్రహములు, భాగములు
ట. వాడూర్, అష్టకము, వడ్డలాది సాధనలతో శాస్త్ర
విమర్శనగా సంపూర్ణ జాతకము లుండును

రూ 1- 3 ప్రశ్నలకు ఏకకాలమున రూ 1 మహర్షి
రూ 2- 5 బూకి జాతకములు నాడేమదిరివి రూ 5
శ్రీమణిగారిని, జన్మకోటిని బట్టిగాని, సంవత్సరఫలం
రూ 8- సంవత్సరములు — సంవత్సరంవారి రూ 20
రూ 30 ఏకవారీ రూ 60

సువర్ణసుందరసము సర్వసేవామేహములకు సంజీవివంశిది

ఎటువంటి సహమేహములైనను గురుత్వము ఇకాశ్చేక్షములు
అనవసరం నోరుపట్టుట మొదలైన దుర్బలములు లేవు అనే
కులం వాడిమెచ్చియున్నాడు 60 ఏండ్లు వైద్యమున అను
భవముగల కీ॥ శ్రీ॥ వేటూరిసుందరశాస్త్రిగారిచే కనిపెట్టబడి
1- గాగు విధము నుండుతో పంపబడును

4 వెల 50 మాత్రము రూ 5-0-0
ఆర్డరస్థాయింకాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణా)

ప్రకటన

‘బాలవ్యాకరణ గుప్తార్థప్రకాశిక’

800 పుటలు.

వెల 5-0-0*

శ్రీమన్మహాపాఠ్యాయ

బ్ర॥ కల్లూరి వేంకటరామశాస్త్రిగారి కృతము
ఇయ్యది చిన్నయనూరి బాలవ్యాకరణమునకు వ్యాఖ్యా
నము తెనుగుభాష సభ్యశింపగోరువారికిని విద్యార్థి పరీక్షకు
జదువు విద్యార్థులకును నిది నత్యంతోపయోగము. ఈద్వితీయ
ముద్రణము దశక విశేషములు చేర్చబడియున్నవి.

గ్రంథము కోరువారు త్వరపడుదు

విలాసము —

కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి యే బి. యిడి.

అసిస్టెంటు టీచరు, బోర్డు హైస్కూలు, కొవ్వూరు,